

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XIX. évfolyam 3. szám

BUDAPEST

2010. május-június

*Aldott,
Lélekben
teljes, szép
Dükkösdöt!*

Jöjj el, Szentlélek!

*Fájó emberszívbe mint gyógyító balszam,
Lázongó lélekbe mint hódító dallam,
Zokogó sírásra mint öröm harangja,
Életnek, tavasznak hívogató hangja:
Jöjj el, Szentlélek!*

*Gyenge női szívbe mint az erő lángja,
Kereső lélekbe mint lobogó fátyla,
Kedvesség és jóság langyos fúvalmával,
A szelíd Megváltó gyöngéd uralmával:
Jöjj el, Szentlélek!*

*Kis gyermeki szívbe mint a csengő ének,
Ártatlan lélekbe mint a vidám élet,
Ezüstkacagással, angyalseregekkel,
Atyai mosollyal, igaz szeretettel
Jöjj el, Szentlélek!*

*Családi tűzhelyre mint a hit szikrája,
– Békesség, boldogság borulván így rája, –
Magas palotáknak fényes nagytermébe,
Kicsi házikóknak virágos csendjébe
Jöjj el, Szentlélek!*

*Szomorú özvegyhez mint a remény napja,
Éhező árvákhoz mint az árvák atyja,
Könnyek törülésére, orvosság-adásra,
Tésvéri szent csókra és vigasztalásra
Jöjj el, Szentlélek!*

*Bűnök tengerében hánykódó habokra,
Minden nemzetekre, kicsikre-nagyokra,
Hitnek sugarával, Jézus szerelmével,
Az örök Atyának örök kegyelmével
Jöjj el, Szentlélek!*

Somogyi Imre

Közgyűlésünkről
(10. oldal)

Presbiteri Imanap
(12. oldal)

Lélekoltás

Alapige: „A Lelket meg ne oltátok!”

1Thesszalónika 5,19

A Szentlélekhez sokkal több közünk van, mint amennyit öntudatosan felismerünk belőle, tudomásul veszünk Róla. A Szentlélek itt van, nem nekünk kell leimádkoznunk az égből, mert a Szentlelket az Úr Isten nem a mi kérésünkre bocsátotta ki, hanem Jézus kérésére, amikor ezt mondta: „És én kérem az Atyát, és más vigasztalót ad néktek, hogy veletek maradjon mindörökké” (János 14,17). Jézus kérésének a teljesítése megtörtént: a Szentlélek itt van a földön, körülvesz bennünket, mint a levegő, és mindenképpen be akar hatolni a szívünkbe. Az imádság a léleknek az a lélegzetvétele, amely által a Szentlelket belélegzi magába. Ilyenformán *nemcsak körülöttünk van a Szentlélek, hanem nagyon gyakran bennünk is, egy-egy igehirdetés, bibliaóra, elmélyítő lelki beszélgetés vagy imádság alkalmával behatol a lelkünkbe. Itt elkezdi bennünk működni, belül világot, melegíteni, tisztogatni. Mint egy tüzet a lángja, elülteti és lángra lobbantja a lélekben a hitnek a szikráját. Akinek már van valamilyen kis, pislákoló hite, azt a Szentlélek tüze gyújtotta benne. Azonban sokan tapasztaltuk már azt, hogy ez a kis lángocskák, aminek a lobogása annyi örömet okoz a léleknek, újra kialszik, és megint sötét, hűvös, fáradt és szomorú lesz a lélek.*

Ezért olvastam fel most ezt a nagyon komoly figyelmeztetést az Igéből: „A Lelket meg ne oltátok”, mert nekünk megvan az a veszedelmes képességünk, hogy a Szentlelket meg tudjuk oltani. Mégpedig másokban és önmagunkban

is! Nagyon sokféleképpen történhet ez a lélekoltás, de most próbáljuk csak meg a leggyakoribb esetet vizsgálni, hogy jobban tudjunk elene védekezni! *Másokban* akkor oltod meg a Lélek tüzét, ha megbotránkoztatod őt valamilyen. Jézus ezt szörnyű, súlyos esetre tartja. Azt mondja: „Aki pedig megbotránkoztat egyet e kicsinyek közül, akik én bennem hisznek, jobb annak, hogy malomkővet kössenek a nyakára, és a tenger mélységébe vessék” (Máté 18,6). De nagyon vigyázzunk, mert nem minden botránkoztatás lélekoltás.

Vannak ugyanis olyan emberek, akik minden apróságon megbotránkoznak. Van, aki már azon is megbotránkozik, ha valaki nem úgy mosolyog rá, vagy nem úgy köszön neki, ahogy elvárta volna tőle. Van olyan, aki azon botránkozik meg, hogy a pap az Ótestamentumból veszi a prédikációjához az alapigét, és olyanokról beszél, amiket nem szívesen hall. Van olyan egyháztagunk, aki kijelentette, hogy addig nem jön templomba, amíg egy bizonyos másik

atyánkfiaát itt lát, mert az ő szemében botránkoztató annak a jelenléte az Isten házában. Van, aki súlyosan megbotránkozott és háttal fordított az egyháznak azért, mert nem választottuk meg presbitereket. Vagy azon botránkozott meg, hogy kapott segílyt, de nem eleget, vagy nem úgy kapott, ahogy szerette volna. Nem az ilyen megbotránkoztatásra vonatkozik Jézus kijelentése, mert ezekben és hasonló esetekben a *sértett önérzet botránkozik meg, nem a hit.* Az ilyen botránkozáshoz a hitnek semmi köze nincs, csak a hiúságnak, az önzésnek, az pedig hadd botránkozzon! Minél nagyobb botránkozik, minél hevesebben ütközik valamibe a

Lélekoltás

hiúság és az önzés, annál több remény van arra, hogy egyszer talán összezúzódik, megtörik és helyet ad végre a lélekben az alázatos hit számára. Nagyon vigyázzunk tehát, amikor megbotránkozunk valamin! *Komolyan vizsgáljuk meg: a Krisztusban való hitünket, vagy csak a sértett önértzetünket érte valami botránkoztatás!*

Jézusnak ez a súlyos kijelentése a hitben való megbotránkoztatásra vonatkozik. A Biblia eredeti szövegében a szkandalidzó ige szerepel, amit a magyar szöveg botránkoztatással ad vissza. A szkandalidzó igének a gyökere a szkandalon, ami nemcsak egyszerűen azt jelenti, amit mi a skandalum szóval szoktunk kifejezni, hanem eredetileg csapást, tört jelent, amivel gyanútlan madarat, más állatot szoktak megfogni, elejteni, elbuktatni. Ilyen csapda tehát a botránkoztatás, amibe a jóhiszemű gyanútlan hívő lélek beleesik, fönnakad, nem tud továbbjutni a hit útján, és a gyenge, ébredező, kezdő hit lángocskája ilyenkor ki szokott aludni. Például: A Krisztus után őszintén vágyódó lélek elmegy a bibliaórára, és ott azt várja, hogy ingadozó hitceskáját testvéri közösségben megtámogatják, és egyszerre megdöbbenve látja, hogy az előbb még áhítatosan éneklő, Igét hallgató és imádkozó emberek még el sem távoznak a helyiségből, máris elkezdnek pletykálkodni, toválléők hibáin rágódní, másokat megszólni, mintha egyenesen csak azért gyűltek volna össze egy körüti kaszinóba. Az odatévedt, félénk báránka lelkére úgy zúdul ez a viselkedés, mint a hideg zuhany, és kárvallottan távozva azt gondolja magában: Ha még a hívők közössége is ilyen, köszönöm szépen, nem kérek belőle többet. Éppen azok, akiknek a közösségbe megerősödni ment, oltották meg benne a Lelket.

Nagyon komolyan vigyáznunk kellene arra, hogy a Lelket meg ne oltuk másokban! *De magunkban sem!* Tudod, hogyan oltod meg magadban a Szentlelket? Úgy, hogy nem vigyázol Reá. Aki komolyan akarja azt, hogy benne a Szentlélek eláradjon, az vegye komolyan az Igének azt a tanácsát is: „*Szakasszátok el magatokat e gonosz nemzetségtől!*” (ApCsel 2,40). Vagyis az kerülje az olyan alkalmakat, amelyek a Lélek tüzeit elfojtják, és keresse az olyan alkalmakat, ahol hasonló lelki tüzek égnek.

Megoltja az Isten Szentlelkét önmagában az is, *aki nem arra a célra akarja fölhasználni, amire az Úr Isten adta.* A Szentlélek mindig Krisztust dicsőíti meg, mindig Rá mutat, mindig Őt állítja a középpontba, az előtérbe. Isten a Szentlélekkel nem téged akar megdicsőíteni, hanem Krisztust. A magad kiváltsága fitogtatására nem kapsz Lelket, önző céljaid elérésére nem kapsz Istentől segítséget, csak az ördögtől. Rögtön kialszik még a benned lévő Szentlélek is, ha nem az a szándék vezet, hogy látván az emberek a te jócselekedeteidet, dicsőítsék a te Megváltó Krisztusodat! Amely pillanatban azt akarod, igényled, hogy téged dicsőítsenek, máris megoltottad magadban a Lelket!

És végül megoltja Isten Lelkét önmagában az is, *aki nem engedelmeskedik Neki azonnal.* A Cselekedetek Könyvében láthatjuk: Isten adott Szentlelket azoknak, akik Neki engedtek! Kész vagy-e engedelmeskedni az Úrnak? Hajlandó vagy-e alávetni magadat az Ő fegyelmének? Vajon nem azért alszik el benned mindig újra a Lélek, mert valamiben még mindig engedetlen vagy? Pedig régóta figyelmeztet az Isten, hogy intézd el, számold fel, dobd ki a lelkedből, fordulj el tőle, és te még mindig nem teljesítetted! És nem is fogsz egyetlen lépéssel sem tovább jutni addig a hit útján, amíg Istennek egy fölismert parancsát, útmutatását nem teljesítetted! Meg ne oltsd magadban a Szentlelket az engedetlenségeddel!

Joó Sándor

(szerkesztett változat)

JÖVEL, TEREMTŐ SZENTLÉLEK

1. Jö - vel, te - rem - tő Szent - lé - lek,
 És hí - ve - id - del légy vé - lek,
 Szent a - ján - dé - kid - dal sí - vek
 Ú - jul - jon és tel - je - sed - jék.

Az Ige körül

Milyen lélek van bennetek?

Templomunkban időnként írás jelenik meg a falon – mint Belsőccar király lakomáján –, máskor meg kották, ábrák, képek. Aki csak a falat nézi, csodát lát. A fehér fal megelevenedik, és üzenetet hordoz. A felvilágosult ember persze megmosolyogja a csodahívőket, hisz meg tudja fejteni a rejtélyt – legalább is annak materiális vetületét –, és rámutat a mennyezet közelében a falra szerelt vetítógépre. Az ám, csak a vetítőhöz összesen egy 230 V-os hálózati kábel vezet! Honnan tudja a vetítő, hogy mit vetítsen? A felvilágosult ember ezt is megfejtí: a vetítő rádió-kapcsolatban van a stúdió számítógéppel, és onnan kapja az információt.

Ha a fizikai folyamatot vizsgáljuk, sok mindent megtudunk, csak a lényegét nem!

A lényeg ugyanis a kivetített üzenet. Jöhet az a szószékről emberi szavak által, nézhetjük valahol távol, képernyő előtt ülve, jöhet könyvekből, hangszalagról vagy CD-ről, nem a hordozó a lényeg, hanem az üzenet. A vetítő olyat vetít, amilyen „lélek” van benne!

Jézus a húsvéti ünnepre indul az északi országrészéből Jeruzsálembe. Samárián kell áthaladnia, és előreküldi tanítványait az egyik faluba, hogy szerezzenek szállást neki, de nem fogadják be őket. A tanítványok haragjukban tüzet akarnak kérni az égből a városra. Jézus gyorsan helyreigazítja gondolkodásukat: „*Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek, mert az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse*” (Lk 9,55-56).

Döntően fontos, hogy milyen lélek van bennünk. *Mert amivel csordultig van a szív, azt szólja a száj.* Ezért bíztatja Pál az efézusi híveket – és minket is –, hogy *teljesedjétek be Szent Lélekkel!* – Károli Gáspár fordításában. Nem kell kételkednünk abban, hogy Pál apostol valóban a Szentlélekkel való betöltekezésre buzdít, annak ellenére, hogy az eredeti szöveg nem teszi a Lélek (pneuma) szó elé azt, hogy Szent (Ef 5,18). Nem kell kételkednünk, ugyanis a folytatásból kiderül, hogy ez a Lélek majd zsoltárok, dicséretes és lelki énekek mondására bátorít, az Úrnak szóló dicséretmondást eredményez, hálás a mennyei Atyának, és Jézus Krisztus nevében szól. Már pedig *amelyik lélek vallja, hogy Jézus Krisztus*

testben jött el, az Istentől van – tehát szent – tesz róla bizonyosságot János (1Jn 4,2).

Amelyik lélek pedig nem vallja Jézust, az nem az Istentől van – folytatja János. – Ez az antikrisztus lelke, amelyről hallottátok, hogy eljön, most pedig már a világban van. Van tehát más lélek is. Jézus ezt a lelket tisztátalan léleknek nevezte. Az is képes betölteni. Pusztítást, haragot, összevisszaságot eredményez. Néha hetedmagával érkezik, mint ahogy a kitakarított, felékesített házba, néha egész légiónyi, és egy disznónyáját is képes elpusztítani, máskor meg süketnémaságot okoz... de minden esetben a sátán küldötte.

Manapság sokakban fellángol az igazságtétel indulata, mint a tanítványokban ott Samáriában. Kérjük tüzet rájuk – mondják (mondjuk) –, hogy még egyszer elő ne fordulhassanak azok a hazugságok, erőszakos cselekedetek, csalások, lopások... s itt ki-ki behelyettesít egy pártot, vagy társadalmi csoportot, országot vagy népet, mert az okozza az én rossz közérzetemet – vélik (véljük) – hogy ők léteznek.

Amikor az első pünkösdön kiáradt a Szentlélek a tanítványokra, akkor gondoskodott róla az Apostolok Cselekedetének krónikása, hogy ne csak Lélekről szóljon, hanem oda teszi elé, hogy Szent (hagios), mert nem torzulhat el az esemény lényege a későbbi korokban sem! A Szentháromság Isten harmadik személye, Aki mindenkor Krisztus áldozatára mutat, Aki pártfogónk, tanácsolónk, Aki eszünkbe juttatja mindazt, amit Jézus Krisztus mondott, Ő jött közénk. A Fiú felment a mennybe, ott esedezik szüntelenül értünk, de nem hagyott árván bennünket, elküldte maga helyett az igazság Lelkét, Aki velünk marad mindörökké.

Akit ez a Lélek – az Isten Lelke – vezérel, az tud bizonyosságot tenni arról, hogy ő már az Isten (örökbefogadott) fia, és a Lélek által boldogan kiáltja „Abbá, Atya!” (Róm 8,14-15).

Szeretteim, ne higgyetek minden léleknek, hanem vizsgáljátok meg a lelkeket, hogy azok az Istentől valók-e, mert sok hamis próféta jött el a világra! (1Jn 4,1)... és a vetítő olyat vetít, amilyen „lélek” van benne!

Dr. Viczián Miklós

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVEISEG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII. Vilma királyné-út 5.
Telefon 3. 318-42.
Kiadóhivatal: Hermina-út 37.

Főszerkesztő:
DR. BALTÁZÁR DEZSŐ
Fotó szerkesztő:
SZABÓ IMRE
Főszerkesztő:
OSIKESZ SÁNDOR

A Magyar Presbiter az Országos Presbiteri Szövetség lapja.
Kérjük az ORPisz, tagdíj fejében jár.
Kérjük a presbiteriumokat, hogy ezt a lapot, amely évi 1 Ft, mulasztással küldjék be.
Akiéknak saját címre megy a lap, azoktól 120 Ft kifizetést kérjük.

A presbiternevelés kérdése egyházunkban

Nyolcvan évvel ezelőtt ezzel a címmel közölt hosszabb írást a *Magyar Presbiter*. A folyóirat 1930. novemberi számában (2. évfolyam, 4. szám) **Kis Dániel** sárbogárdi lelkésznek a vértessaljai lelkész-értekezleten Székesfehérváron 1930. augusztus 29-én elhangzott beszédét olvashatták az ország presbiteri. Sok tekintetben ma is tanulságos és megszívlelendő több megállapítása és javaslata, s némi bepillantást is enged az 1926-ban Debrecenben megalakult Presbiteri Szövetség korai történetébe.

„Ismerjük el, hogy úgy kezelni, vezetni a presbitereket nem szabad és nem lehet, ahogy az eddigi történni szokott rendszeren. Nem szabad úgy venni őket, mintha kész és hivatásuknak élő tagjai volnának az egyház vezéri karának; mintha ismernék is, teljesítenék is kötelességeiket, hiszen nem is tudják, még ha a legjobb akarat élne is bennük hivatásuk iránt és a legnagyobb szeretet egyházuk iránt. Meg kell látni és nyíltan számolni az adott helyzettel: a mai presbiterek nagy része nem ismeri igazán, vagy nem látja világosan, mi a tiszte és nincs képessége és gyakorlata a legtöbbször az elébük állított kötelességek teljesítésére. Némely esetben még a jóindulat is hiányzik a hozzáértésen kívül.

Azonban a presbiterek ellen felhozni szokott kifogások és panaszok nem segítenek semmit. Más a teendő: A presbiterek ránevelése hivatásuk megismerésére és hűséges teljesítésére. Nehéz, kitartó munkát, tapintatot igénylő feladat ez, de szükséges és nélkülözhetetlen.

A régebbi egyház ezt alig ismerte. Ezért a presbiternevelés múltjáról alig is beszélhetünk; de sokkal inkább annak szükségességéről és módjáról.

Mit tett az egyház a presbiternevelés tekintetében régen? A gyülekezetben az Isten ígéje és a sákrámentumok által őrizte és nevelte a híveket Isten gyermekeivé s ezek közül aztán a jobbkat, később inkább már csak a világ szerint is tekintélyesebbeket és vagyonosabbakat elhívta a presbiteri tisztre; mely – közfelfogás szerint – alig kívánt többet tőlük, mint hogy vigyázzanak az anyagi értékeire s azt megvédelmezzék a belső emberekkel, főként a pappal szemben, s itt-ott gyakoroljon némi, de mind lanyhábban fegyelmet. Öntudatos és céltudatos presbiternevelésről beszélni a múltban alig lehet. [...]

De újabban mégis történt valami. Már Szabó Aladár *Új óramutatója* ébresztőleg igyekszik hatni a presbiteriumokra is. De a presbiteri tisztség nagy jelentőséget csak a forradalmak után kap, amikor nagy elaléltágából egyházunk is ébredezni kezd, állítják mind többen és mind nagyobb erővel előtérbe, sürgetve a presbitereket munkába állásra, és pedig elsősorban lelki munkáknak a végzésére. A kunhegyesi konferenciát, melyen talán először voltak ilyen természetű összejöveteleken nagyobb számmal presbiterek csonka országunk különböző területeiről, tekinthetjük mindenek előtt olyanak, amely a jelenvoltakra igazán nevelő hatással volt. Az első országos presbiteri konferencia, mely Debrecenben folyt le, még inkább demonstratív s bizonyos fokig politikumot magán hordozó, mint elmélyítő és presbiternevelő hatású volt. De a második, a budapesti s még inkább a III., a diósgyőrszabóvári országos presbiteri értekezlet már határozottan és világos célkitűzéssel állott a presbiteriek fölébresztése, öntudatosítása és megnevelése szolgálatában. Ez utóbbinak messze kiható határozata az, amellyel életre hívta a *Magyar Presbiter* című lapot, amely újság a maga igen értékes cikkeivel valóban nagy szolgálatot tehet a presbitereknek hivatásuk teljesítésére való nevelésében.

De nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat a kisebb konferenciákat sem, amiket most már több egyházmegye, vagy az egész egyházmegyére, vagy annak egyes részeire kiterjedőleg rendezett, némelyik évente rendszeressé téve azt. [...]

Mit várhatunk a presbiterneveléstől? Röviden válaszolok: sokat. Várhatjuk, hogy egyházunk eleven, hivatásos munkásokat kap nagy feladatai megoldásához; várhatjuk, hogy az egyház lelki megnyilvánulása, élni akarása nem törvénytelen formában fog megnyilatkozni, és a mélyebb buzgóságra és lelki tevékenységre hajló hívek nem a szektákba fognak lecsapódni, hanem mindezek a történelmi egyház belső és külső megújulását, megerősödését fogják szolgálni az egyedül hivatalos és kötelezett szerv, a presbiterium vezetése alatt. A presbiternevelés megújítása lelki munkára képesíti a presbitereket, aminek hatása természetszerűleg elevenítőleg hat az egész gyülekezet életére. [...]

Végezetül a pontokba szedett határozati javaslatából egy „lelki” s egy „gyakorlati” vonatkozású pontot idézzünk:

„Minden presbiteri gyűlés énekléssel, bibliavetéssel és imádkozással kezdődjék. Az ige nevelje legjobban a jó presbiteret.”

„Kapcsolódjék be minden presbiterium testületileg az Országos Presbiteri Szövetségbe s minden presbiter járassa a *Magyar Presbiter* című lapot, melynek olvasásáról igyekezzék a lelkész meggyőződni, s annak megfelelő cikkeit tegye a presbiteri gyűlésen megbeszélés tárgyává.”

Dr. Kis Domokos Dániel

NYITOTT SZEMMEL

Emlékezés

Az idei húsvéton a bibliaolvasó kalauz szerint Lukács evangéliumából olvastuk Jézus Urunk szenvedéstörténetét. E történetben vannak olyan mozzanatok, amelyeket csak Lukács írt meg, ezeket szeretném most kiemelni.

Mindegyik evangéliumból tudjuk, hogy Pilátus nem tartotta bűnösnek Jézust. De csak Lukácsnál olvassuk, hogy kerekén ki is jelentette – még hozzá kétszer is – „megfenyíttem őt, és elbocsátom” (Lk 23,16 és 23,22). Csak a lázadás veszélye, meg a személyét illető fenyegetés miatt hátrált meg a papi fejedelmek, s az általuk feltüntetelt fanatikus nép eszeveszett dühöngése előtt. Azzal próbált aztán elégtételt venni az őt helytartói mivoltában is megalázókon, hogy felíratta Jézus keresztyére: „...a

zsidók királya”. Az is lehet, hogy a két közönséges bűnözővel együtt történő kivégzés is ennek a visszavágásnak része! (A zsidók királya – két rabló között). Ezzel viszont – Pilátus szándékától függetlenül – teljesült Ézsaiás próféciája: Krisztust bűnözők közé sorolták, akik közül az egyik („jobb lator”) maga is megvallja tetteit: „...cselekedetünk méltó büntetését vesszük” (Lk 23,41).

Úgy látom, hogy Lukácsnál tűnik ki legégyértelműbben a kereszthalál vállalásának lényege: Jézus a bűnösökkel – a bűnösök közül is a legkeményebb bűnözőkkel – vállal közösséget, hogy bocsánatot szerezzen a leggonoszabbaknak is – tegyük hozzá: velük együtt nekünk is...

Kövespataki László

Hétköznapi hitvallók (34.)

A presbitérium valamennyi tagja valamikor fiatal is volt. (Ma sem idős.) Ferenc, János, József valamikor Ferkó, Jancsi, Jóska volt. (A faluban ma is az.) Mivel elsőosztályos koruktól fogva rendszeresen jártak hittanórákra (a Kádár-korszakban!), megtanulták a hétköznapi hitvallás szükségességét és természetes voltát. Ugyanis a „szocialista nevelés” hőskorában is családjuk révén magától értetődő érték volt a keresztyén hit.

A szülőknek személyesen kellett megjeleníteniük nyári dologidőben az iskolai hittanbeiratásra. 10-12 képesítés nélküli tanító várta és várakoztatta őket. Egyenként kellett nekik a „fenséges” bizottság előtt megjeleníteniük. Válogatott és nem egyszerű aljas szavakkal fogadták őket. A legszelídőbb „aranymondás” ez volt: „Nem félti az állását?” – „Rosszat akar a gyerekének?” Volt olyan kijelentés is, ami nem tűrnyomdafestéket. A hívő, falusi szülőket nem kellett féltetni. Szívük, szájuk a helyén volt. (Néha megizzadtak a „közégek”.) Otthon viszont a gyermek mindenről érte-

sült – és öntudatosodott. Mindig a szülőknek volt igaza.

Az igazgató – aki melleleg két évet börtönben is húsvölt sikkasztás miatt – súlyos alkoholistá volt. Úgy akart „jó pontokat” szerezni, hogy hétfőn így kezdte óráját: „Álljon fel, aki vasárnap templomban volt!” Ferkó, Jancsi, Jóska felálltak. „Ki látta ott az Istent?” – hangzott a kérdés. Majd következett néhány „jópofa” megjegyzés, melynek következtében az ülve maradtak harsányan nevettek. Mindez azonban nem befolyásolta Ferkót, Jancsit, Jóskaét. Legfeljebb a lelkész munkarendjét. Következő vasárnap az ígehirdetésben ő adott választ az igazgató elvtárs kérdéseire.

Még az is megtörtént, hogy az egyik gyermek Nagypénteken vállalta az igazolatlan hiányzást... – Egy másik tizenéves pedig megelőzte a felnőtteket a templomrenoválás alkalmával. Igaza volt az Úrnak, amikor virágvasárnap a templomban nyüzsgő gyermekek miatt méltatlankodó papoknak a 8. zsoltárt idézte.

-p -s

Propó

...vágyakozunk „az élet forrásá”-ra, ahol józan részegség árad ránk... (...)

Az ilyen részegség nem szédíti meg az elmét, mégis a magasba ragadja...

Augustinus: A keresztyén küzdelem IX/10

A mai kegyes olvasó talán megrökönyödik, amikor az egyébként nagyon is rossz emlékeket fölidéző részegség kifejezést olvassa, különösen ilyen szöveggörnyezetben. Aki azonban már rátalált Augustinus 412-ben elmondott pünkösdi beszédére, az még csak nem is csodálkozik szóhasználatán. Amikor megemlíti az ApCsel 2,13-at, amelyben ezt olvassuk: „édes bortól részegedtek meg”, a következőket teszi hozzá: „volt ebben valami igazság: Mindannyian az új bortól ittasodtak meg”. Íme a szent részegség! De hát miért volt fontos ezt a szót használni? Mert csak így lehet kellően érzékeltetni azt a különbséget, amely a részegség és a Szent Lélekkel betöltekező lelki szárnyalás között van. A bortól való részegség megalázza, sárba tapossa az embert, ám ha az élet forrásából iszunk, és attól részegedünk meg, az a józanság, az isteni realitás mámorába ragad el. Az elme kitágul, és új valóságok birtokosa lesz. Azon kapja magát, hogy a Fölfoghatatlan és a Láthatatlan édességeit ízlelgeti. Új megtapasztalás, új élmény keríti hatalmába, a nyelve megered, és soha nem gyakorolt módon magasztalja az Istent. Az imák új értelmet nyernek, lesz mélysége és magassága, és lesz hálaadó szöözön, mert az élet forrásától való ittaság föloldja a nyelvet, nem akadozik, nem dadog, hanem artikulált lesz, és dicsőítő. Íme, szabad nekünk vágyakozni, mert a vágy eredendően Istentől való. Azért kaptuk, hogy ne csak hideg logikával, hanem érzelmileg kötődjünk Hozzá. A vágy az Istenhez való ragaszkodás beteljesülésének közege. A vágy a szeretetet mozgató energiatöltet. A vágy ugyanakkor a küzdelem lételeme is. Nélküle erőtlene vagyunk, és nem jutunk el az élet vizéhez. És akkor kiszáradunk, s a haláltusában lévő lélek már csak dadogásra és összefüggéstelen szófoszlányokra képes. Az elme beleszédül saját ürességébe, magasság helyett mélység, szárnyalás helyett zuhanás. Vágyakozunk az élet forrásához, amely maga az Isten!

Apostagi Zoltán

XX. századi „gályarab”-prédikátorok

Dr. Ecsedy Aladár

(1902–1990)

A XX. század legjelentősebb igehirdetőinek egyike. Sokoldalú, fáradhatatlan, lelkipapozói és diakóniai tekintetben céltudatos és találgató. Különböző korcsoportokhoz tartozó ifjak lelki atyja és vezetője. Élete vége táján – lévén a leányfalui idősök otthona igazgatója – az öregeknek is „atyja”. Mint tahitótfalui lelkész és esperes az egész egyházmegye lelkipapozója. Olyan apostoli lelkületű „Isten embere”, akiről sugárzott: a „Jaj nekem, ha az evangéliumot nem hirdetem!” – Mielőtt bárki is azt gondolná, hogy mindez a szép jelzők túlzó pazarlása, ismerkedjünk meg ővele.

Amikor 55 esztendő, már 27 év óta a tahitótfalui eklézsia lelkésze. 1957. november 5-én az alábbi levelet kénytelen írni Muraközy Gyulának, a Konventi Iroda (a mai zsinati iroda elődje) vezetőjének. (Ekkor már három hónapja szenved el a rendőri felügyelet számtalan pimaszságát.) „...Különböző kihallgatások történtek. Kint volt Budapestről egy rendőrnagy... Azután a járási alezredes és őrnagy voltak kint. Több olyan dolgot mondtak, amik nem földik a valóságot. (Azaz: rágalmazták, hamisan vádolták...) Tájékozatlanságukat mutatták az egyházi ügyekben. Ám már ezen az éjszaka és a következő éjszaka (az időpont jellemző az ÁVO-s taktikára) újra megjelent a helyi rendőrelégység és megszokott durva magatartást tanúsított. Mikor az alezredes szavaira hivatkoztam, kijelentették, hogy nekik az alezredes semmit sem mondott, és tovább is ellenőrizni fognak, bármennyire nem akarom is. – A helyi rendőrség a bosszúállás magatartását látszik tanúsítani, mivel nem sikerült eredeti tervüket keresztülvinni. (Beszervezés kísérlete?) Ez a három hónap testileg, lelkileg eléggé kifárasztott. Hiszem, hogy Isten mindezeket javamra fordítja.”

November 29-én a tahitótfalui presbitérium jelenti Muraközy Gyulának, hogy „lelkipásztorunk Isten kegyelméből nehéz helyzetéből megszabadult.”

Ecsedy Aladár 1902. február 6-án született a Szilágy megyei Krasznahorváton. Családjával hamarosan a dunamelléki Szalkszentmártonba került. Így gimnáziumi tanulmányait a kunszentmiklósi Református Főgimnáziumban végezhetette. 1920-

ban érettségizett. Eletreszóló tanítványi és baráti kapcsolatba került Vargha Tamással a szóbeli, az írott és az énekelt igék avatott szolgájával. (Énekei a Hallelujah énekeskönyvben található.) Ecsedy Aladár életműve szinte minden részletében Vargha Tamás munkásságának egyenes folytatása.

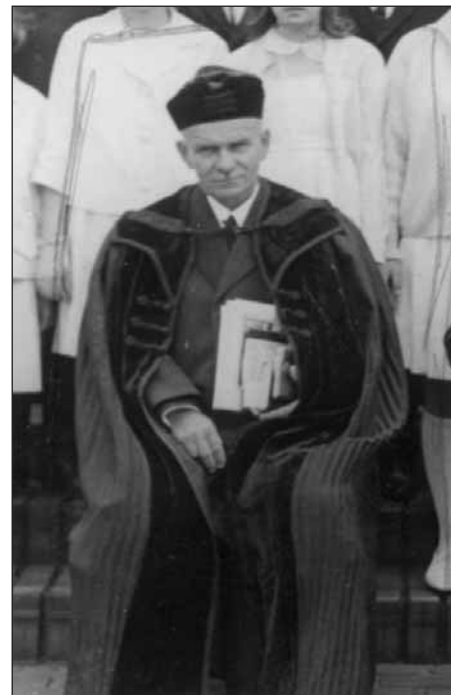
Teológiai tanulmányait Budapesten végezte 1924-ben. 1924–1926 között a budapesti Bethesda Kórház lelkésze és több gimnáziumban hittanoktató. Már fiatalon ontja – szinte minden műfajban – írásait: igehirdetések, színpadi jelenetek, versek, énekek. Egyik-másik írása tízezres példányszámban jelenik meg.

Majd Tahitótfaluba kerül. Ismerve a gyülekezet lelkiségét és elvárásait, írásai csak éjszaka készülhettek. Az évenkénti árvizek őt is a gátra szólították. A II. világháborúban a férfiakat katonának hívták be. Otthon hiányzott a munkaerő. Ecsedy Aladár mint lelkipásztor megszervezte a maradék népet és kalákában learatták a magukra maradt családok gabonáját. Ez a törekeny alkatú lelkipásztor úgy aratott, hogy alig győzték követni...

Az ifjúságért vállalt felelőssége nemcsak írásaiban mutatkozott meg. Mai reformátusoknak, akik Tahiba, a Sion-hegyi konferenciatelepre mennek, sajnos eszükbe sem jut, hogy keletkezhetett ez a hatalmas, nagyszerű tábor. Ecsedy Aladár szervezte. A gyermektelen öregeket megkérte arra, hogy kaszálójukat hagyományozzák az egyházközönségre. A sok kis 200-600 öles rétecske imitt-amott feküdt a hegység lábánál. Évek során egymás mellé cserélgette a földdarabokat. Végül kialakult az ideális terület: Dunapart és országút közelében, de attól mégis elkülönülő romantikus völgy. Saját kezűleg kezdték kiépíteni a konferenciatelepet.

Az ország egész területén végzett evangelizációs szolgálatokat. Egyházmegyéje bizalmából 1948-ban esperes lett. Az állam gyanakvásából 1952-ben lemondatták. Hatvanévesen nyugállományba kényszerítették. A benső tűz azonban hajította. Minden szolgálati felkérésnek eleget tett.

Különösen emlékezetes második baján-senyei (őrségi) szolgálati útja. Ehhez tudni kell, hogy öt gyermeke közül csak egy ér-

te meg a felnőtt kort. Ő zongoraművészként Ausztriában élt. Éppen Grazban tartott volna hangversenyt. Ment az egyik főutcán. Éppen imaidő lévén, egy idős muszlim az utcán leterítette imaszőnyegét, s végezte imáját. A járőrelők nevetgéltek. Felmérgeztették az idős embert, aki botjával fejbe vágta a hozzá legközelebb haladót. Ez történetesen az ártatlan ifj. Ecsedy Aladár volt. Ő a helyszínen meghalt. Az édesapa Grazba utazott a temetés rendezése céljából. Onnan egyenesen a közeli Baján-senyére, a templom szószékére sietett evangéliumot – örömhírt – hirdetni.

Világosan, egyszerűen, közérthetően, szenvedélyesen szólította meg hallgatóit. Számára az igehirdetés nem valamiféle valóságos előadás, hanem embermentés szolgálata volt. Örvénybe kerültek akart kimenteni Isten országába. Hallgatói pedig mindig úgy érezték, hogy éppen rajtuk akar segíteni.

Írásainak számát talán ő maga sem tudta. Ízelítőül, kedvcsinálónak néhány cím: „A jó Pásztor és a töviskoronás Király”, „Ézsaiás könyvének gyülekezeti magyarázata”, „Zsoltárok könyve”, „A Lélek szolgálatában” (színpadi jelenetek ifjak részére), „Mózes élete”, „Jézus példázatai”, „Énekek Éneke” (színdarab), Vasárnapi iskola (szakkönyv vezetőknél)...

Pihenésképpen még nyolcvanas éveiben is saját kezűleg művelte szép szőlőjét, s kaszálta nyulainak a füvet. E munka közben pedig legközelebbi igehirdetéseire készült...

NEHÉZ KÉRDÉSEK (VII.)

Mostani alkalommal arról gondolkozzunk el, hogy miért is kerüljük a keresztyén beszédmódban a

S I K E R

szót. A siker az valami bűnös dolog? Talán ezért kerüljük? A keresztyén embernek nem szabad sikeresnek lennie?

Nem könnyű erre a válasz. Ha megnézzük a Bibliát, Jézus soha nem használta ezt a szót: siker, vagy sikerült. Pedig neki sok minden „sikerült:” betegeket meggyógyítani, ördögöket kiűzni, halottakat feltámasztani, sőt – minket megváltani.

Mi most ezért nem mondhatjuk, hogy sikerült egy feladatot teljesítenünk, sikerült egy embernek segítséget nyújtanunk? Pedig a feladat lehet valami nagyon nemes feladata is, a másokon való segítség pedig különösen keresztyéni dolog.

Szabad a keresztyén embernek is sikeresnek lenni, szabad másokon sikeresen segíteni. Egyik keresztyén felekezet jeles képviselője azt mondja egy interjúban: „Én amíg nem tértem meg, soha nem jártam öltönyben, az egyetemi óráimat is farmerben és pulóverben tartottam. A gyülekezetben azonban a harmadik-negyedik alkalommal kezdtem nem jól érezni magam. Ha istentiszteletre megyünk, akkor ünnepelünk. Törekszünk ilyen értelemben életvezetési tanácsokat is adni. Térnek meg mindenféle háttérrel emberek, akik korábban nem törődtek ezzel, mert nem volt része a kultúrájuknak. Intézetben nőttek fel, börtönben voltak, soha nem tanították őket arra, hogyan kell a közösségekben viselkedni, öltözködni. Ha valakinek ajándékba adunk egy öltönyt, akkor már kezdi hordani és megtapasztalja, hogy jobban érzi magát. Kezdj el úgy viselkedni – mondjuk a híveknek –, hogy nemcsak magadat képviseled, hanem az emberek előtt megjeleníted Isten országát, ami bőkezű, gazdag, sikeres ország. Kezdj királyi gyermekként élni.” Igen, ez is nagyon szép és nemes cselekedet. Másokon segítenek, és ezzel életüket is mások számára elfogadhatóbbá teszik. Vagyis segítenek rajta sikeresen. Azonban, ha ez csak emberi segítség, akkor meg van annak a veszedelme, amiről még szólunk. Itt azonban megjelenik a „sikeres” kifejezés, úgy, ahogy nem szoktuk ezt a szót használni: „Isten országa sikeres ország.”

Ez a kifejezés még inkább megzavar minket. Isten országa „sikeres”?

A veszélye a siker szó használatának – szerintem – ott van, hogy a siker szó vonzata nagyon sokszor: „sikerült nekem”, „sikerült nekünk”, tehát úgy érezzük, hogy a siker a mienk, tőlünk való, a mi eredményünk. Ez a gondolat odavezet, hogy ez a siker kizárólag az én teljesítményem, és elkezdd nőni bennem az a tudat, hogy én vagyok valaki, ami egyre inkább azt jelenti, hogy ügyesebb, okosabb, szebb vagyok, mint a másik ember. Felébred bennem a hatalomvágy – hisz én sikeres vagyok.

Az, hogy az Isten országa „sikeres ország” azt jelenti, hogy Isten országa eredményes, mindennél jobb, szebb, mint bármi más – legfőképpen pedig mint én. Az meg tud óvni az elbizakodottságtól, ha ezt így látjuk. Ha eredményeinket, sikereinket úgy látjuk, hogy az Isten országának a sikere és nem az enyém, akkor szabad nyugodtan használni ezt a szót. Ha sikerül valami és erre azt gondoljuk, hogy „Uram, köszönöm, hogy adtál eszet, szívet, pénzt, tehetséget stb. Ezt neked köszönhetem.” Akkor még nevezhetjük a jó eredményeinket sikernek is. Ha nem tesszük hozzá ezt a gondolatot, akkor a siker veszélyes szóhasználat, de még inkább érzés, mert elbizakodottsághoz, hatalomvágyhoz vezet. Ez az, amitől Jézus teljesen távol állt, mert Ő, az Isten Fia tudta, hogy mindez az Atyától van, amit napi csendességeiben elkért és megkapott. Ha mi is kérjük napi csendességeinkben, hogy az elvégzendő munkánkhoz, vállalkozásunkhoz, sport eredményünkhöz stb. adjon az Isten sikert, s ha az bekövetkezik, akkor azt meg is köszönjük – akkor még használhatjuk ezt a kifejezést is. De ha ezt nem tesszük, akkor bűnné válik a siker még a legjelesebb cselekedeteim esetében is.

Dr. Ritoók Pál

Postaládánkból

Örömmel tudatom, hogy a Presbiteri szövetség tolnai egyházmegyei területi szervezete a Sztárai lelkes-körében megtartotta második presbiterképzési alkalmát Madocsán, márc. 21-én. 9 gyülekezetből érkezett 60 fő részvételével. Nyitó áhitatot Nagy János helyi lp. végezte Lukács 19,11-28 – Krisztus a minákról mondott példázata alapján. Ezt követően Simon István dunaföldvári lp. az előző (dunaföldvári) alkalmon elhangzottakat foglalta össze. Majd az alábbi kérdéscsoportot fogalmazta meg: Mit jelent nekem a templom? Mit ad az istentisztelet nekem? Mit adok én a gyülekezetnek? Mit jelent a liturgia, hogyan élünk vele? Ezeket a kérdéseket kiscsoportos (15 fős) beszélgetésen beszéltük meg. A csoportbeszélgetések eredményét a csoportvezető ill. a csoport egy-egy tagja foglalta össze a gyülekezet előtt. Összességében megállapítható, hogy a csoportok álláspontjai szinte minden kérdésben összecsengtek. Az alkalom énektanulással és imaközösséggel, majd szeretetvendégséggel zárult. Sok lelki értékkel gazdagodva térhettünk otthonainkba. Soli Deo Gloria!

Tisztelettel és szeretettel:

Patai István

Ó, jöjj, Szentlélek

Jöjj, örök élet,
Jöjj, titkok Titka.
Jöjj, Te megnevezhetetlen Kincs,
Te kibeszélhetetlen Hang,
Örök emelkedettség,
Alkony nélküli fény,
Meváltásra szomjúhozók
Csillapítója,
Holtak Feltámasztója,
Jöjj, ó, Hatalmas.
Szempillantásoddal teremtesz
mindeneket,
Egyetlen pillantásoddal átformálsz,
megújítasz minket.
Jöjj, ó, láthatatlan, érinthetetlen,
tapinthatatlan valós Valóság!
Jöjj, vég nélküli ünnepünk
Ajándékozója!

(Symeon, bizánci misztikus, 949-1022,
dr. BL)

A sárospataki presbiterképzésről

A Sárospataki Református Teológia kétéves népfőiskolai presbiterképzésének első teljes programja rövidesen befejeződik. Pásztor Gyula, a Teológia spirituális, lelkipásztorja és az akadémia szenátusának a tagja több területen is képezte hallgatóinkat. 2010. őszi folyamán újraindul a két éves kurzus, melyre máris hívogatjuk testvéreinket. Az a reménységünk, hogy Pásztor Gyula lelki vezetői, gondozói és oktatói tapasztalatainak gazdag, szeretetteljes és irányt mutató összefoglalása biztatás lehet sokaknak az új tanfolyamon történő elindulásra. Köszönetünket ezúton is szeretnénk kifejezni. – Sz. D.

A gyülekezetek követői a teológián, az Úr követői a gyülekezetekben

Ezekben a hetekben végéhez közeledik egy csoport tanulmányi ideje a Sárospataki Református Teológiai Akadémián. A Sárospataki Református Presbiteri Népfőiskola két éves képzésének első évfolyama zárja le rövidesen itteni tanulmányait. Egy ilyen, több évszázados intézmény életében a maga ünnepélyessége ellenére is megszokott, hogy évente újabb hallgatók végeznek. Ez a mostani mégis történelmi alkalom. A lelkészek mellett az utóbbi években hitoktatók és lelkipásztori munkatársak is indulnak már szolgálatukra, küldetésükre az Akadémia falai közül. Hálásak vagyunk azokért, akik ezen a szakirányon tanulnak, hiszen felnőtt, többnyire családos, polgári foglalkozású emberekként tanulási vágyukkal, élet- és gyülekezetszemléletükkel sajátosan gazdagítják az intézményt és segítik a gyülekezetekkel való kapcsolatot. Éppen ezen a területen érezzük különösen fontosnak, történelminek az oktatási lehetőség kiegészülését a presbiterekkel, gyülekezeti tagokkal.

Azzal ugyanis, hogy az ő felvértezésük is részévé válhatott a Teológia szolgálatának, az Akadémia egy fontos és sajátos vonása erősíthetett tovább: a gyülekezetekkel, a gyülekezeti élettel való szerves és közvetlen kapcsolat.

A presbiteri népfőiskolai képzésben résztvevő mintegy hatvan testvérünk a szó szoros értelmében a gyülekezetek követe a Teológián, akik itt a mai gyülekezeti élet örömeit, gondjait, sajátos feladatait, kérdéseit szólaltatják meg. Ezt az életkorra, polgári foglalkozásra nézve nagyon sokszínű közösséget örömteli módon egyformán jellemzi a gyülekezeti életben való helytállásra, az engedelmes keresztyén életre és megáldott szolgálatvégzésre való igyekezet.

Nagyon jó érzés látni rajtuk azt, hogy küldetésük betöltése érdekében milyen odaszánással igyekeznek hitben, ismeretben és tapasztalatokban is gyarapodni, s mennyire készek ezért időben, erőben és anyagiakban is komoly áldozatot hozni.

Ez a csoport ilyen módon fontos alkotó tagjává vált az Akadémia közösségének. Jelenlétük formálja az intézmény lelkiségét, az oktatók számára pedig kihívást is jelent és lehetőséget biztosít arra, hogy újra és újra szembesüljenek a mai gyülekezeti élet hitbeli és gyakorlati kérdéseivel, szükségével, s azokban igyekezzenek a hallgatókon keresztül minél hatékonyabb segítséget nyújtani a gyülekezeteknek. Ezen a területen különösen is szeretnénk hasznosítani az elmúlt két év tapasztalatait. Arra törekszünk, hogy az oktatott anyag minél kevésbé elmélet legyen, hanem hatékonyan segítse a résztvevőket gyülekezeti küldetésük betöltésében.

Mindenzen keresztül az a szükséges és egészséges kölcsönhatás valószínűleg meg, melyben a gyülekezetek / gyülekezeti tagok és az Akadémia kölcsönösen segíthetik egymást Istentől nyert szolgálatuk végzésében.

A mostani, két éves felkészülési szakasz, melyben évente hat kétnapos találkozásunk volt, májusban vizsgával, június 26-án pedig a tanévzáró istentisztelet keretében ünnepélyes továbbindítással zárul.

Hálával gondolunk itt azokra a testvéreinkre is, akik a korábbi években a levelező képzés első évfolyamához csatlakozva vettek részt az Akadémia munkájában, s végzik tovább a szolgálatukat ott, ahol Isten állította őket. Legyen életükön, munkájukon Isten áldása.

Reménységgel készülünk ennek a munkának a folytatására. Szeretettel hívjuk, várjuk azokat a testvéreinket: presbitereket, gyülekezeti tagokat, akik készek ilyen küldetést, követséget vállalni a Sárospataki Teológiai Akadémián, s ezen keresztül felkészültebben végezni azt a feladatot, melyet Isten otthon bízott rájuk: áldást nyerni és áldássá lenni.

Pásztor Gyula
akadémiai lelkipásztor

Nagy Ferenc József tiszteletbeli elnökünk levele a közgyűléshez

Nagy tiszteletű Magyar Református Presbiteri Szövetség Közgyűlése!

Krisztusi alázattal és nagy szeretettel köszöntöm a közgyűlésen résztvevő kedves Testvéreimet. Lélekben én is Veletek vagyok, de tapasztalom azt a bölcsességet, ami a test erőtlenségét bizonyítja. Istennek hála, ennek ellenére – fordított arányban – lelkiekben tapasztalom meg nap, mint nap Gondviselőm gazdag áldását, kiáradó, megújuló kegyelmét. Elégedett embernek mondhatom magamat, mert a közéletben elszenvedett igazságtalanságokért gazdagon megjutalmazott szerető mennyei Atyám és ez nekem többet ér minden földi gazdagságnál! Fogadjátok el tőlem ezeket, testvéreim, személyes biznyságtételként, mert életem során nyolcszor voltam halálos veszedelemben: és íme, itt vagyok! Élek! Ennyi véletlen nem lehet az életben; viszont van predestináció, eleve elrendelés Teremtőnk és Megtartónk akaratóból! Ki van jelölve a helyünk! Nektek is, kedves presbiterársaim, hogy gyülekezeti, egyházi életünkben alázattal szolgáljunk a krisztusi parancsnak eleget téve: Tegyetek tanítványokká minden népeket! S ez nem is olyan egyszerű dolog a mai világban, amikor a világi dolgok kísértenek, kényszerítenek: a társadalom 70%-a ateista. Amikor az EU alkotmányából kihagyták a keresztyén szót, az ezeréves európai történelem megmentőjét, felerősödve halljuk meg Krisztusunk szavát: nem tudják, mit cselekszenek! Fejetetejére állított világban élünk, pedig elég lenne a 10 parancsolat betartása! A társadalmi eltérések óriásiak és az ebből fakadó igazságtalanságok is; most már a lelkünket is el akarják rabolni. Presbiter társaim! Soha nem volt fontosabb a belmisszió, mint napjainkban. Sok a magára maradt, elárvult lélek, eltévelyedett bárány, akik várják a jó Pásztor eljövételét, megbocsátó szeretetét, Atyai irgalmát, éltető kegyelmét. Ezt segítsük mi hittel, alázattal, bizalommal a testvéri kapcsolatok kiépítésében, békétűréssel, reménységgel és szeretettel, amely a kiapadhatatlan örömforrások üdvösségét kútja.

Ehhez kívánok erőt-egészséget, Istenünk gazdag áldását! Soli Deo Gloria!

Kisharsány, 2010. III. 8.

Szeretettel
Nagy Ferenc József

Elődök

Pálóczi Horváth Ádám

250 évvel ezelőtt – 1760. május 11-én – született a magyar református presbiterközösség egének üstökös csillaga. Amikor – egy évtizede – sorozatot készítettünk a nevezetes presbiterekről, a legnehezebb munka a tárgyalandó személyek megválasztása volt. *Négy évszázad során százezernyi presbiter teljesített üdvösségre kalauzoló, honmentő szolgálatot.* A sorozat 72 névre kibővítve 2003-ban könyvalakban is megjelent „*Őrállók*” címen. A dunántúli reformáció nagy patrónusa és a sokak által remélt nemzeti király, Batthyány Boldizsár személyétől Jókai, Arany, Ady nevén át sokan kerültek e szellemi pantheonba.

Számos történelmi ok folytán Pálóczi* Horváth Ádám neve kiemelkedik e tekintélyes névsorból. Működésének zenitje a reformáció óta eltelt korszak közepére esik. Ezt megelőzi a reformáció teljes megsemmisítésére törő Habsburg abszolútizmus. II. József császárral, az ő „Türelmi Rendeletével” (1781–82) reményteljes korszak kezdődik a hazai reformátusok, evangélikusok életében. Nem is gondolunk arra, hogyan is gondolhatnánk, hogy a 15 esztendő Pálóczi Horváth Ádámnak milyen szerepe volt e rendelet létrejöttében. A leendő császár trónörökösként bejárta leendő birodalmát annak testközeli megismerése érdekében. Debrecent is felkeresi hatalmas kíséretével. Hatvani István professzor a kollégium rektora, s a debreceni városi tanács a 15 esztendő Horváth Ádámot bízta meg a latin nyelvű klasszikus mértékű köszöntő megírásával és elmondásával. Olyan hatást gyakorolt a trónörökösre, hogy uralma kezdetén elsőrendű kötelességének tekintette a protestánsok vallásszabadságának biztosítását. Sem életében a római pápa, sem haldoklása során a jezsuita gyóntatók nem tudták rendelethez visszavonására kényszeríteni.

Csokonai Vitéz Mihály 120 soros versében így szól Horváth Ádámról: „*Míg az áldott Hunyadi név fennmarad a hazában. (Horváth dicső neve is zeng minden magyar szájában)*”. Merjünk, akarjunk „nagyok” lenni. Csokonai Horváth Ádám életművének első felét ismerhette csupán. Így is okkal mert „nagyot” mondani az ország presbiteréről.

Ismerkedjünk hát meg presbiterársunk életművével születése 250. évfordulóján. Életében megjelent 13 könyve és rőpirata. Halálával – 1820. január 28. – 18 félbemaradt kéziratot hagyott maga után. (Köztük készülő egyetemes enciklopédiát, bibliai lexikont.) Sok más között megírta az első magyar nyelvű nagy eposzt a „Hunniás”-t. Harmincéves korában több megyegyűlés tagja. Két egyházmegye kurátora, Zala megye követe az 1790-es budai Országgyűlésen. Az újraformálódó reformátusság első budai zsinatának tagja. Az 1806-os egységes énekeskönyv egyik szerkesztője. (A dicséretanyagának mintegy 10 százalékát ő írja.) S még nem említettük meg azt, hogy a világon országgyűlési szinten először – két memorandumban is (!) – ő tárgyalta a nők politikai és társadalmi egyenjogúságáról. Ezzel két évvel megelőzte az angol Mary Wollstonecraftet, kinek művét a „Vindication of Rights of Women” (1792) vélik elsőnek.

Mi lett volna, ha II. József császár nem adja ki az üldözéseket leállító „Türelmi Rendeletét”? Tudjuk, hogy a rendelet nyomán tíz év

alatt ezernél több református és evangélikus eklézsia, templom született újjá. Ámde azt sem szabad elfelejteni, hogy e „földalatti gyülekezetek” kitartásuk, erejük utolsó tartalékain éltek! Ha akárcsak egy évtizedet késik a Türelmi Rendelet, lehet, hogy a magyar protestantizmus úgy járt volna, mint a lengyel vagy a horvát. Arról nem is szólva, hogy mondhatta volna-e a XX. században Illyés Gyula híres töprengésében „A Reformáció genfi emlékműve előtt”: „Hiszed, hogy volna olyan amilyen magyarság, ha nincs – Kálvin? Nem hiszem.” Isten és Hatvani István rektorprofesszor akaratából áll egymással szemben a császári prédikátor fia és a császárné fia...

Más reprezentatív helyen ilyen megjegyzést tett a trónörökös: „*Video vestes pulchras, frisuram francam, sed nullam rationem*” (Látok puha öltözeteket, francia frizurát, de semmi értelmet...) Innen viszont friss levegőt visz a bécsi udvarba. Az tudvalevő, hogy Mária

Terézia nem fogadta örömmel fia birodalomlátogatását. Ő még Kollonich Lipóttal vallotta: a magyarokat koldussá, katolikussá és németté kell tenni. Még érvényben volt 11 nyugati megyében a református vallás nyilvános gyakorlásának tilalma. A „mixta commissio” számtalan fondorlatos rendelete, a hét Carolina Resolutio. Viszont megfelelő „kenőpénz” fejében – de ez is csak ritkán – kiadott egy templomépítési engedélyt jó távol Béctől.

A 15 esztendő Horváth Ádám, a császári prédikátor fia a „császári-fi köszönti a császárfit”, s feltárja a magyar protestantizmus reményeit, panaszait, szándékait. József trónörökös minden szót megjegyyez. Talán még a szemsugarakat is rögzíti. Nem ez volt az utolsó találkozás. Horváth Ádámnak még a császári utódokhoz is bemenetele volt. Az őrségi – jobbagysorral fenyegetett szabad őrségi reformátusok ügyében 1795–98 között többször is megjelent a Burgban. (Noha ő írta az első magyar nyelvű szabadkőműves programtervet, nem vonták be a Martinovits-perbe. 1795–98

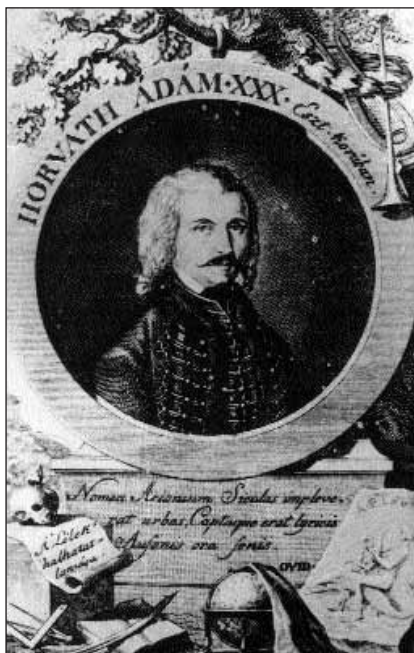
között ezzel a „priusszal” járt közbe az őrségi reformátusok érdekében.)

Horváth Ádám – dunántúli lévén – főleg Dunántúl működött. Régebbi nemzedékek emléktáblákkal jelölték működésének főbb helyszíneit. A kömlői parókián, ahol született. A császári lelkészlakon, ahol nevelkedett. A balatonfüredi templom (közelében lakott 11 éven át), Nagybajomban, ahol elhunyt. Csurgói kollégium arborétumnak plántált parkjában. A szántódi – ma mezőgazdasági múzeum – kúriáján. Debrecenben a kollégium árkádjai alatt. S az őrségi bajánsényei templomban nemcsak emléktábla hirdeti tevékenységét, de „Porta Speciosa”, melynek faragványai Kazinczy Ferenc rajzai után készültek. A tábla szövege: „Pálóczi Horváth Ádám emlékére, aki az őrségi protestánsok szabadságmozgalmát vezette, 1795–98. Ő az, aki magyar hangra tanítja az erdőket (Csokonai)”.

Javasoljuk, hogy e 2010. évben minél több gyülekezet emlékezzék meg a presbiterek üstökös csillagáról. Merjünk nagyok lenni!

Dr. Papp Vilmos

* Horváth Ádám életében soha nem használta ezen előnevet. Holta után Kazinczy vezette be.

30. Dunamelléki „virágszombat”

Március 27-én, a szokásos „virágszombaton”, azaz Virágvasárnap előtti napon Cegléden, a Cegléd-Nagytemplomi Egyházközség gyülekezeti termében tartotta a Szövetség jubileumi, 30. Dunamelléki Egyházkerületi Konferenciáját, amelynek témája „A presbiterek szolgálata a diakónia területén” volt. A nyitó áhítatot *Hánka Levente*, a Cegléd-Nagytemplomi Egyházközség lelkipásztora tartotta a Mt 25,31-46 alapján. Jézusnak az utolsó ítéletről szóló szavai alapján azt emelte ki, hogy a gyülekezetekben gyakran a diakóniai intézményekre korlátozzák a szolgálatot. Sok gyülekezeti tag állítja, hogy ismerik Jézust, de sehol nem ismerik fel Őt. A gyülekezeti tagok másik csoportja viszont az egész életben felismeri Urát. A „még nincs” és a „már igen” feszültsége zárlat helyett olyan ívfényt hozzon létre, amely új megvilágítást ad mások, a szükeket szenvedők életének.

Ezután *Czibere Károly*, a Zsinat Szeretetszolgálati Irodájának a vezetője tartott kiváló előadást az MRE mai diakóniai szolgálatáról. Előadásában a diakóniát három vetületében vizsgálta: mint gyülekezeti diakónia, intézményes diakónia és a Református Szeretetszolgálat intézményei. A gyülekezeti diakóniára nagyon sok lehetőség van és sokan keresik a lehetőséget, csak egy kis biztatásra várnak. Nincs diakónia missziói erő nélkül. Az intézményes diakónia vonatkozásában elmondta, hogy a Zsinat 180 diakóniai intézményt működtet, mintegy 6000 gondozottal. Nagy lehetőségek lennének a szolgálat további bővítésére.

Kérdésekre válaszolva elmondta, hogy egy idő óta a Zsinat nem működtet árvaházakat, mert azt tartja, hogy jobb megoldás, ha a gyermek nevelőszülőkhöz kerül, mert ott olyan személyes kapcsolat alakulhat ki nevelőszülővel, ami egy árvaházban nem lehetséges, pedig fejlődése szempontjából erre nagyon nagy szüksége van. Ilyen gyermek egyelőre 78 van.

A továbbiakban *Birinyi Márk*, a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Intézetének koordinátora tartott rövid ismertetést a Tanítóképzőben folyó diakónusképzésről. Kérdésre elmondta, hogy a végzeteknek sajnos csak kisebbik része dolgozik diakóniai munkásként, sokan más pályára mentek, különösen azok, akik második szakként szociális munkás képzést is kaptak.

A délelőtti programot a Ceglédi Református Általános Iskola igazgatójának, *Arany Zsolt*nak az előadása, és diákjainak színvonalas énekkari, hangszeres, színjátszó bemutatója, és prózai szolgálata zárta.

Az ebédszünet alatt a mintegy 130 résztvevő két turnusban ebédelt meg; amíg az egyik csoport ebédelt, a másik a Nagytemplom belsejét tekintette meg, ahol egy, a 62 m magas kupolában felfüggesztett ún. Foucault inga lengésével kapcsolatos fizikai kísérletet tekintettek meg, ill. hallgatták meg a helyi lelkipásztort, meg a főgondnok előadását a templom és az egyházközség történetéről.

Ebéd után a résztvevők átvonultak a Zsinat fenntartásában működő Molnár Mária Református Fogycsök Ápoló – Gondozó Otthonba, ahol jelenleg több, mint 90 fogycsök gyermeket gondoznak. Az Otthon működéséről *dr. Szentesi Lászlóné* igazgató tartott tájékoztató előadást a látogatók részére. A gondozó személyzet önfeláldozó munkáját mi sem bizonyíthatta jobban, mint a mintegy 12 fogycsök gyermek műsora, amelyet a látogatók tiszteletére adtak énekekkel, felolvasással, kis táncjelenettel.

A konferenciát istentisztelet zárta, amelyen *dr. Szabó István*, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke hirdette az Igét. Igehirdetésében, melyet a Luk 18,35-43 alapján, a jerikói vak meggyógyításáról tartott, négy szempontot emelt ki: 1. Jézus megállt a vak kedvéért, pedig a tanítványok le akarták inteni, ők mást vártak volna Jézustól. 2. A világnak nem tetszik az erőszakosan imádkozó ember. 3. A vak bátran, szemérmeskedés nélkül kimondja, amire vágyik. 4. A „Lélek titkos mozgása” (Kálvin), azaz a Szentlélek ismertette fel a vakkal a helyzetet és súgta meg neki, hogyan kell Jézust megszólítani.

A konferencia ünnepélyes záró eseménye volt az úrvacsorai közösség, melyen *Szegedi Gyula*, cegléd-újvárosi lelkipásztor végezte az úrvacsorai ágendát.

SzS

„A nehézségeken együtt lehet túljutni”

Bölcsei Gusztáv a választások után

„Sok ember számára a fellélegzés időszaka kezdődik, még akkor is, ha tudjuk, hogy a besorítoottság és a megkötöttség leszűkíti a mozgásteret” – fogalmazott a Zsinat lelkész elnöke.

A kormány és az egyházak kapcsolatáról Bölcsei Gusztáv azt mondta: „Az utóbbi években átélt dilettantizmus és rosszindulat után csak jobb jöhet. Le kell ülniük azoknak tárgyalni, akik

egymást stratégiai partnernek tekintik, hiszen vannak olyan ügyek, amelyekben eddig is vállaltunk feladatokat. Egy olyan kormánnyal másként lehet tárgyalni, aki ezt elfogadja és nem az egyháznak nyújt segítséget, hanem az egyházon keresztül az embereknek” – hangsúlyozta a püspök.

Bölcsei Gusztáv szerint az előző kormány legnagyobb hibája az volt, hogy a közösségeket gyengítette. „Ezek után a legfontosabb, hogy a fejekben és a szívekben rend legyen, és a közösségek megerősödjének, mert vannak olyan nehézségek, amelyeken csak együtt lehet túljutni.” (európa.rádió)

Szövetségünk közgyűléséről jelentjük

A Presbiteri Szövetség 2010.évi rendes közgyűlését március 14-én tartotta a Dunamelléki Egyházkerület székházának dísztermében. A közgyűlésen 142 választói joggal rendelkező tag vett részt, de sokan voltak érdeklődők, ill. nem választójogú tagok is. Több kedves vendéget is köszönhetett a közgyűlés elnöksége, így mindenekelőtt *Fazekas Lászlót*, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspökét, aki a megnyitó áhítatot is tartotta. Igehirdetésének alapigéje volt az ApCsel 20,28 vers. Ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy a presbitereknek, mint egész egyháznak is, a legfontosabb, mondhatni egyedüli feladata a *misszió* végzése. Minden egyéb feladat annak szolgálatában kell álljon. Fontos azonban, hogy ehhez a presbiterek hiteles személyek legyenek, akiknek a szavai mögött hiteles keresztyén élet áll. Ezért is mondja az ige, hogy „viselj gondot magadra”, mert csak az ilyen tud gondot viselni az egész nyájra. Örömmel adott tájékoztatást arról, hogy jól lehet országosan még nem alakult meg a Presbiteri Szövetség Szlovákiában, de egyre több gyülekezetben, ill. egyházmegyében megindult a presbiterek együttműködése, képzése is. Fontosnak tartja, hogy a magyar reformátusok egysége segítse ezt a munkát.

A közgyűlést *Dr. h.c. Szabó Dániel* elnök nyitotta meg a Jel 2,25 versre hivatkozva. Szavaiban hangsúlyozta azt, amit a megnyitó áhítat is szívüinkre helyezett, hogy ti. a presbiternek gondot kell viselni a saját gyülekezetére, de figyelnie kell az egyházmegyék, egyházkerületek és az egész Magyar Református Egyház munkájára. Ezt a Presbiteri Szövetség útján is tudják presbiter társaink teljesíteni. Nagyon fontosnak tartotta, hogy ne zárkózzunk be a gyülekezeztinkbe, templomainkba, hanem vigyük az evangéliumot a világba.

Ezután hangzottak el a köszöntések. Hagyományosan a tiszteletbeli elnökök közül ezúttal *Ritoók Zsigmond*, az alapító elnök szolt a 2Kor 5,18-20 vers alapján. Nagyon fontosnak tartotta, hogy ebbe a minket körülvevő, egyre békétlenebb világba vinnünk kell a Krisztus békességét, de ehhez előbb magunknak kell a krisztusi békességre találnunk. Szabó Dániel megemlékezett azokról a korábbi tiszteletbeli elnökökről, akik betegségük, vagy haláluk miatt már nem tud-

tak jelen lenni a közgyűlésen. Köszöntötte a közgyűlést a Királyhágómelléki Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke, az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetségének elnöke és a Kárpátaljai Egyház Presbiteri Szövetségének újonnan választott elnöke is. Köszöntötte még a közgyűlést a Református Nőszövetség elnöke, a Baptista Egyház képviselője és a Bethánia CE ügyvezető elnöke.

Ezután került sor a beszámolókra, így *dr. Szilágyi Sándor* főtítkárral igen érdekes vetített képes előadására, *dr. Viczián Miklósnak*, a gazdasági bizottság elnökének beszámolójára a 2009. évi zárószámadról, a 2010. évi költségvetésről és a közhasznúsági cím megszerzéséről. (A beszámolók a Presbiter 1. számában is megjelentek.) *Dr. Voglné dr. Szatmáry Ilona* a tervezett közhasznúság miatt szükségessé váló alapszabály-módosítási javaslatát terjesztette elő. *Bittó Zoltán*, a Felügyelő Bizottság elnöke kedvező megállapításokat tartalmazó beszámolója hangzott el, amelyben azonban rámutatott azokra a feladatokra is, amelyeket

az elnökségnek végre kell hajtania.

Dr. PhD Békefy Lajos, a Presbiter c. lap felelős szerkesztője a lap legutóbbi évi munkájáról számolt be, de visszatekintett a lap egész, 19 éves történetére is. Az ebédszünet után még *dr. Judák Endre*, a presbiterképzési bizottság elnöke számolt be a presbiterképzés alapelveiről és az általa ajánlott, és több helyen már alkalmazott módszerről.

A hozzászólások során elhangzott olyan kérés, hogy az egyházi épületek akadálymentes megközelítését a gyülekezetek tartsák nagyon fontosnak. Egy másik hozzászólás azt tartotta fontosnak, hogy a presbiterek képzése során a teológiai ismereteken túl gyakorlati előadások is hangozzanak el, így a presbiterek praktikus feladatairól és hangozzanak el olyan bizonyágtételek, hogy egy-egy presbiter a maga területén, mint valamilyen foglalkozás, szakma ismerője, munkájában hogy jelenik meg a hite, aminek nyomán megindulhat a missziói beszélgetés.

A közgyűlés Szabó Dániel összefoglaló zárszavával ért véget.

-k-l

A Szentlélek munkájára néhány utalás

1. A Szentlélek ihlette a Biblia prófétai Igéit. *»Ezért egészen bizonyosnak tartjuk a prófétai beszédet, amelyre jól tesztelték, ha mint a sötét helyen világító lámpásra figyeltek, amíg felragyog a nap, és felkel a hajnalcsillag szívetekben. Mert sohasem ember akaratóból származott a prófécia, hanem a Szentlélektől indíttatva szólaltak meg az Istentől küldött emberek«* (2Pét 1,19-21).

2. A Szentlélek ihlette, inspirálta az újszövetségi szerzőket a mélyebb kijelentésekre, amelyek Jézus korán is túlmutattak. Ezt Jézus megbízására és parancsára tették, Aki ezt mondta: *»Amikor azonban eljön Ő, az igazság Lelke, elvezet titeket a teljes igazságra; mert nem önmagától szól, hanem azokat mondja, amiket hall, és az eljövendő dolgokat is kijelenti nektek«* (Ján 16,3).

3. A Szentlélek a világ jövőben bekövetkező állapotáról ad kijelentést. *»A Lélek pedig világosan megmondja, hogy az utolsó időkben némelyek elszakadnak a hittől, mert megtévesztő lelkekre és ördögi tanításokra hallgatnak«* (1Tim 4,1).

4. A Szentlélek kijelenti az Úrnak napját. *»Lélekben elragadtattam az Úr napján és hátam mögött hatalmas hangot hallottam, mintha trombitáltak volna«* (Jel 1,10).

5. A Lélek kegyelemért kiált a Biblia utolsó könyvében. *»A Lélek és a menyasszony így szól: Jöjj! Aki csak hallja, az is mondja: Jöjj! Aki szomjazik, jöjjön! Aki akarja, vegye az élet vizét ingyen!«* (Jel 22,17).

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 17. Nemzetközi Presbiteri Konferenciájának programja

A konferencia témája:
A presbitériumok szerepe a helyi közösségek életében

A konferencia helyszíne:
A Debreceni Református Kollégium Debrecen Kálvin tér 16. és a Debreceni Nagytemplom

2010. június 17. (csütörtök)

- 15.30 Megnyitó áhítat.
Ferenczi Pál, a Hajdúszováti Egyházközség lelkipásztora, a Debreceni Egyházmegye főjegyzője
- 16.10 Elnöki megnyitó.
Dr. h.c Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke
- 16.25 Köszöntések határon túlról ill. társszervezetektől
- 16.40 A lelki és világi közösségek épülésének teológiai feltételei. (Teológiai alapvetés) *Dr. Fazakas Sándor*, a Debreceni Hittudományi Egyetem rektora
- 17.20 A presbitériumok szerepe a helyi közösségek életében az egyháztörténet folyamán
Prof. dr. Kósa László, Az ELTE egyetemi tanára
- 18.00 Esti áhítat.
Dr. Gaál Sándor ramocsaházi lelkipásztor, a Debreceni Hittudományi Egyetem docense, a Nyírségi Egyházmegye esperese
- 18.30 Vacsora.

2010. június 18. (péntek)

- 7.30 Imaközösség
- 8.00 Reggeli
- 9.00 Reggeli áhítat.
Dr. Fekete Károly, a Debreceni Hittudományi Egyetem docense
- 9.40 Kis közösségek szervezése.
Ferenczi Zoltán, a Hetényegyháza-Méntelek Társegyházközség lelkipásztora
- 10.20 Két korreferátum: *Kemény István*, az Alacsikai Egyházközség lelkipásztora és *Csabina Sándor*, a Debrecen-Nagytemplomi Egyházközség gondnoka, egyházközségükben folyó, a közösségnek hasznos munkákról.
- 11.00 Kávészünet.
- 11.30 Kiscsoportos beszélgetés.
(Várhatólag négy csoport, felkészített vezetőkkel.)
- 13.00 Ebédszünet
- 15.00 Két korreferátum: *dr. Horváth Erzsébet*, a Károli Gáspár Egyetem tanszékvezető docense a sárospataki nép főiskoláról, és *Szabó Károly*, a nagyvárosi misszió történetéről.
- 16.00 Kávészünet
- 16.30 Kiscsoportos beszélgetés

- 18.00 Esti áhítat.
Püski Lajos, a Debrecen-Nagyerdei Egyházközség lelkipásztora
- 18.30 Vacsora

2010. június 19. (szombat)

- 7.30 Imaközösség
- 8.00 Reggeli
- 9.00 Reggeli áhítat. *Szabadi Árpád*, a Balmazújvárosi Egyházközség lelkipásztora, a Hajdúvidéki Egyházmegye esperese
- 9.40 A társas támogatottság haszna és veszélyei az egyén életében.
Dr. h.c Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke, a Sárospataki Teológiai Akadémia Missziói Intézetének vezetője.
- 10.20 Két korreferátum: *Demeter Ottó* lelkipásztor, zsadányi lelkipásztor az egyházközségben végzett kisközösségi szolgálatokról, valamint *Dandé András*, Miskolc-Avas-déli Lakótelepi Egyházközség lelkipásztora és *Boda József*, az egyházközség gondnoka lakótelepeken folyó munkáról.
- 11.00 Kávészünet
- 11.30 Kiscsoportos beszélgetés
- 13.00 Ebédszünet
- 15.00 A közösség felelőssége az egyénért, az egyén felelőssége a közösségért.
Dr. Kozma Zsolt, a Kolozsvári Teológia ny. egyetemi tanára
- 15.40 Két korreferátum: *dr. Bodó Sára*, a Debreceni Hittudományi Egyetem docense és *László Kálmán*, a Királyhágómelléki Presbiteri Szövetség elnöke
- 16.30 Kávészünet
- 17.00 Kiscsoportos beszélgetés
- 18.00 Vacsora, majd átvonulás a Nagytemplomba
- 19.00 Esti áhítat és orgonahangverseny, közös énekléssel zárva.
Ígét hirdet *Csegei István* ilki lelkipásztor, a Szabolcs-Beregi Egyházmegye esperese, orgonál *Csorba Gergő* orgonaművész

2010. június 20. (vasárnap)

- 8.00 Reggeli
- 9.00 A konferencia bezárása.
Dr. h.c Szabó Dániel, a Presbiteri Szövetség elnöke
- 10.00 Istentisztelet a Nagytemplomban.
Ígét hirdet *Derencsényi István* egyházkerületi főjegyző.

Jelentkezni lehet a Presbiteri Szövetségben
postai úton (1092 Budapest Ráday utca 28.), telefonon: +36 (1) 476-32-11, (20) 250-14-28 vagy e-mailen: szovetseg@presbiter.hu.
Jelentkezéskor meg kell adni, hogy háromnapos teljes ellátást kér-e a jelentkező, amelynek ára 12.000 Ft,
vagy csak étkezési szolgáltatást, amelynek árai: ebéd 800 Ft, vacsora 550 Ft.

Jelentkezési határidő: 2010. június 11.
Minden kedves érdeklődőt szeretettel várunk, vagyis nemcsak presbitereket, hanem minden kedves testvérünket.

Országos Presbiteri Imanap

Presbiterek vasárnapja 2010. június 20., vasárnap

PROGRAMJAVASLAT

Az imanap vezérigéje

„Téremjete a megtéréshez méltó gyümölcsöket!” (Lk 3,8)

„A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békesség, türelem, szíveség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás” (Gal 5,22)

Az imanap témája: A lelki gyümölcsstermés

Az imaközösség lefolytatása

Lehetőleg a gyülekezet lelkipásztora vezesse az imádkozni vágyó presbiterek és gyülekezeti munkások imaközösségét, vagy a gyülekezetből erre felkért és felkészített személy: gondnok, v. presbiter testvér.

a) Magasztaló, dicsőítő imádságok

Ének: 264 1-2 v. Áldjad én lelkem

Ige: 95. Zsoltár 1-7

Ajánlott imatémák:

- a Szentlélek gyümölcsstermő, gyülekezetépítő munkájáért,
- a gyülekezeti közösség áldásaiért,
- a gyülekezetben hirdetett ige erejéért.

b) Bűnvalló, bűnbánó imádságok

Ének: 445, 1. v. Szólsz hozzám, Istenem

Ige: Dán 9,1-8

Ajánlott imatémák:

- gyermekeink, rokonaink körében nem vonzó a keresztyén életünk,
- nem figyeltünk kellőképpen a Szentlélek vezetésére,
- a sok útfélre, köves talajra hullott igemagvakért.

c) Háladadó imádságok

Ének: 167, 1. v. Jöjj, mondjunk hálaszót.

Ige: 105. Zsoltár 1-3 v.

Ajánlott imatémák:

- a hallgatott és olvasott igékből nyert áldásokért,
- a gyülekezetünkben folyó gyermek- és ifjúsági alkalmakért,
- a gyülekezetünk lelki gyarapodásáért.

d) Kérő, könyörgő, közbenjáró imádságok

Ének: 479 1-2 v. Hinni taníts, Uram

Ige: Fil 4,4-7

Ajánlott imatémák:

- a megfáradt, vagy csupán formálisan gyülekezetben élő tagjainkért,
- a Szentlélektől gerjesztett lelki ébredésért gyülekezeteinkben, egész egyházunkban,
- az egész magyar társadalmunk lelki-szellemi megújulásáért, megtisztulásáért, megépüléséért. Vezetőinkért.

Befejező imádság: az Úri imádság.

Áldás: Ef 1,3-8

Befejező ének: 274,1, 4 v. Ki Istenének átad mindent.

A Presbiteri Szövetség örömmel és köszönettel vesz minden, az imanap megtartásáról szóló gyülekezeti beszámolót!

Mikó László

Nagykunsági konferenciánkról

A Nagykunsági Egyházmegye Elnökségének szervezésében Törökszentmiklóson 2010. március 28-án virágvasárnapi ünnepi istentisztelettel nyílt meg a 8. Egyházmegyei Presbiteri Konferencia. Akik megtapasztaltuk azt az imádságos légkört és példaértékű szervezést, melyet Szabó József esperes úr és lelkipásztor felesége nagy családjával, munkatársaival, sőt az egész iskola és a Nőszövetség bevonásával készített elő, csak hálaadással és reménységben megerősödve emlékezhetünk erre a felejthetetlen napra. A református iskola tanulóinak száza énekszóval és virágcsokorral köszöntötték a rendezvény résztvevőit. Igét hirdetett Vad Zsigmond esperes, debrecen-nagytemplomi lelkész.

Az igeszolgálat után Fejér Andor, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Közgyűlés elnöke köszöntötte a megjelenteket.

Törökszentmiklós város polgármestere, Dr. Juhász Enikő megnyitotta a Nőszövetség által rendezett jótekonysági vásárt.

Ezt követően lehetőség nyílt a Református Általános Iskola iskolatörténeti kiállításának megtekintésére. Református kiadványok vásárlására kaptunk alkalmat a Református Könyvesboltban.

A közös ebéd elfogyasztása és az együttes énekek után folytatódott a konferencia a Bocskai úti iskolaépületben.

Megnyitó beszédet mondott Molnár János egyházmegyei gondnok, majd őt követően D. Szabó Dániel, a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnöke beszámolóját hallgathattuk meg a Kárpát-medencében folyó presbiteri szolgálatról. Gondolatai közül kiemelte a kárpátaljai testvérek odaadó szolgálatát.

A konferenciát köszöntötték a háromszéki és kárpátaljai küldöttek: Háromszékről (Kovászna) Gerendi Antal presbiter, Kárpátaljáról Kolosi András (Nagydobrony) lelkipásztor.

Beszámolót tartott Szentesi Lajos főgondnok (Karcag), a Magyar Református Presbiteri Szövetség nagykunsági egyházmegyei területi elnöke. Említést tett a 2009. május 22-i debreceni együttlétről, a Nagykunságban újraindított Református Gimnáziumról, ennek kapcsán: a keresztyén iskola lehetőségéről, a közösségalkotásról, a diák-szülő-pedagógus hármasság oktatás-nevelés fontosságáról, ezen kívül a Presbiteri Szövetség Országos Konferenciájáról, a berekfürdői csendeshétről, a Kunok I. Világtalálkozójáról, majd a 2010-es év várható rendezvényeiről, kiemelve a 17. alkalommal megrendezendő Kárpát-medencei Presbiteri Konferenciát.

Vad Zsigmond esperes mutatta be projektor segítségével a Debrecen-Nagytemplomi Egyházközség életét.

A Nagytemplomi Presbitérium szolgálatáról Csabina Sándor gondnok (Debrecen-Nagytemplom) tartott előadást. Ismertette az egyházközség szerkezetének felépítését.

A konferencia zárásaként áhítatot tartott Mihalina László mezőtúri igazgató-lelkipásztor. A résztvevők száma: 215 fő. Azon imádkozunk és munkálkodunk, hogy ezt a konferenciát további alkalmak kövessék, és vágyunk arra, hogy minél több presbiter, gyülekezeti tag erősíthesse szövetségi munkánkat.

Szentesi Lajos
főgondnok

Élő egyház – példamutató presbiterek

Kálmánca/Somogy

A Somogyi Református Egyházmegyében, Kálmáncaán az egyházközség presbiteri konferenciát szervezett április 17-én a saját és a közeli egyházközségek presbiterei részére. A község kultúrházában rendezett konferencián végig résztvett Nagy Józsefné polgármester asszony is, aki a konferenciát megnyitva, méltatta a presbiterek szerepét a falu összefogásában. Elmondta, hogy bár ő hívő katolikus, de fontosnak tartja a reformátusok gyülekezeti életét és példaadását.

A nyitó áhítatot a házigazda, Heidfogel Pál lelkipásztor tartotta a Hős 10,12 alapján, bevezetőként Kálmáncai Sánta Márton imádságát olvasva fel. Hóseás próféta nem kendőzte el népe bűneit, de új szántást hirdetett: olyan földet kell elfoglalni, amely még ugaron volt. Az egyházban fontos, hogy otthon, a családon belül kell megújulni a kegyességben.

A nyitó áhítatot Uszkay Huba lelkipásztor előadása követte „Keresztelő János: az összekötő az Ószövetség és az Újszövetség között” címmel. Előadás helyett azonban egy megragadó novelláját olvasta fel Kajafás főpap monológjáról abban a szituációban, amikor Keresztelő Jánost már kivégezték és a Főtanács megakart tárgyalni ezzel kapcsolatban Jézus ügyét is.

A Presbiteri Füzetek I. kötetében a témával kapcsolatos kérdések alapján három presbiter tett bizonyosságot, majd a Csurgyói Református Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium énektanára, Vargáné Fekete Ilona vezetésével énekeltek el az összegyűlték –

mintegy 60-an – néhány kevésbé ismert zsolnárt és dicséretet énekeskönyvünkből.

A csurgói református iskolát részletesebben Kovács József lelkész-igazgató mutatta be, hangsúlyozva az iskola szerepét a szülők által gyakran elhanyagolt erkölcsi nevelés terén. Elmondta, hogy a végzett munka gyümölcsét sokszor nem a pedagógusok élvezik, de mégis örömmel és önfeláldozóan végzik munkájukat.

Rövid szünet után, amely során a gyülekezet asszonyai kínálták süteményeiket, kávét, üdítőt, Nagyné Somody Judit igazgató-lelkész ismertette a Mágocson működő „Árvácska” Református Anya- és Csecsemőotthonban végzett szolgálatukat. Férjük, élet-társuk durvasága elől gyermekeikkel menekülő anyákat fogadnak be, akik életük rendeződéséig maradnak az otthonban. Gondozottaik létszáma 40 fő körüli és változó, mert bármelyik anya bármikor úgy dönthet, hogy gyermekeivel együtt elhagyja az otthon. Örömmel számolt be találkozásairól rendbejött, dolgos, becsületes életet élő volt gondozottjaival.

Az egyházmegyében folyó kórházlelkészi szolgálatáról számolt be Hegyi G. Katalin a mosdósi, Vincze István a kaposvári kórházban szerzett tapasztalatai alapján.

A Szövetség főtükára a Szövetség céljairól adott számot röviden, biztatva a megjelenteket, hogy csatlakozzanak a Szövetséghez. A konferencia a templomban tartott úrvacsorai közösséggel zárult.

SzS

Hajmáskér/Veszprémi egyházmegye

Közel félszáz presbiter gyűlt össze március 6-án a Veszprémi Egyházmegyéből Hajmáskéren meghallgatni Kenyeressy Károly és Judák Endre előadását a már lassan megszokott kisköri presbiterképzés keretében.

A napot Bikádi László, házigazda lelkipásztor nyitotta meg. „Majd az Úr szavát hallottam, aki ezt mondta: Kit küldjek el, ki megy el követségünkben? Én ezt mondtam: Itt vagyok, engem küldj!” – szövegünk az áhítatban a napi ige, és a jelenlévők mind visszaemlékezhetünk életünk nevezetes pillanataira, amikor egyenként megszólított bennünket, presbitereket,

lelkipásztorokat, gyülekezeti munkásokat az Úr, és elküldött követségében.

Ezúttal Jézus földi élete volt az első előadás témája, melyben térképen is nyomon követhettük Jézus földi pályafutásának átlomlásait. A délutáni előadás témája az volt, hogy milyen gyülekezetépítő hatása lehet egy ilyen rendezvénynek, mint ez a presbiterképzési alkalom. Kenyeressy Károly alapos történelmi kitekintése után Judák Endre előadása eleven problémákat, közérdekű kérdéseket feszegetett, és sokszor hagyott a hallgatóságban mély gondolatokat, érzéseket, indulatokat, melyek az elkövetkező napokban-hetekben bizonyosan

központi témái lesznek a gyülekezetek életének.

A hajmáskéri gyülekezet egy tagja saját versével búcsúztatta nemrég elhunyt presbiterüket.

A nap végén Kuti Géza esperes kezdte a közös imádságot, akinek szavait őszinte kérések, hálaadások sora követte.

Jó volt együtt, egy napot a mi Urunkra gondolva, Róla beszélve eltölteni. Jó volt megismerni egymást, találkozni azokkal, akik munkatársaink, testvéreink az Ő ügyének szolgálatában.

dr. Judák Endre

Érdekességek a következő számból

Örömmel közöljük Kedves Olvasóinkkal: lapunk szerkesztése elérte azt az állapotot, hogy több az értékes anyagunk, mint amennyit közre tudunk adni egy számban. Ezért mostantól előzetes tájékoztatást adunk a következő szám érdekes anyagáról, amiért érdemes lesz várni a nyári számot is.

„Hogy éljük éljük a keresztyén életpéldát” címmel elgondolkodtató interjú olvashatunk majd Veres Sándorral, a dunamelléki

egyházkerület világi főjegyzőjével Farkas Márta tollából. Görög reformátusok között járt Győri István teológiai tanár Sárospatakról, a thesszalónikai gyülekezetben is prédikált. Megtudhatjuk, hogy görögül is megjelent Kálvin fő műve, az Institutio. Tudósítást olvashatunk majd a mátravidéki kisköri presbiterképzési csendesnapról (Fráter Erzsébettől), és a miskolci Deszkatemplomban tartott dél-borsodi konferenciáról (Simon Istvántól).

-drbl-

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Március

5-6-án volt a Zempléni Egyházmegye presbiteri konferenciája Szerencsen, dr. Börzsönyi József esperes és területi szervezetünk elnöke, dr. Jeney András szervezésében. Témája a misszió volt kórházban, iszákosok között, a roma lakosság között és a gyülekezetben. Elnökünk az Edinburghi Missziói Konferencia 100 éves évfordulójáról emlékezett meg.

6-án Hajmáskéren, a veszprémi református egyházmegye presbiteri konferenciáján dr. Judák Endre, Szövetségünk presbiterképzési titkára szolgált. Előadásának címe: Közösségteremtés, avagy mit jelent: „te és a te háznépe”.

7-én Szeverényi János, a Magyarországi Evangélikus Egyház missziói vezetője részt vett és előadással szolgált (Favágástól a halottak feltámasztásáig) az erdélyi Dózsa György faluban megrendezett területi presbiteri szövetség megalakulásán.

Ugyanezen a napon Ráckeven tartotta presbiterképzési alkalmát délpesti egyházmegyei területi szervezetünk, a dunamenti és monori kiskörhöz tartozó gyülekezetek részvételével.

13-án tartotta Szövetségünk évi rendes közgyűlést, melyen – többek között – elhatározta a Szövetség közhasznú szervezetté történő minősíttetését. Az alkalomról lapunk más helyén részletes beszámoló közzlik.

14-én iktatta be a Bp.-Zuglói gyülekezet lelképásztori tisztébe Szőke Jánost és feleségét Simonfi Sándor, a Bp.-Északi Egyházmegye esperese.

Ugyanezen a napon Léván (Felvidék) A presbiterképzés gyakorlata és a gondnoki feladatok címmel dr. Judák Endre pr. képzési titkárunk és Bihary György, az északpesti területi szervezet elnöke tartott előadást.

20-án tartotta közgyűlést a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Presbiteri Szövetsége Nagyváradon, melyen dr. h.c. Szabó Dániel elnök és dr. Imre Sándor, a Tiszántúli Református Egyházkerület főgondnoka szolgált.

Ugyanezen a napon Alistálon (Pozsonyi Egyházmegye – Felvidék) dr. Szilágyi Sándor főtitkár és dr. Viczián Miklós elnökségi tagunk presbiteri csendesnapon vett részt.

Ugyanezen a napon Mikó László missziói titkár a Bp.-Kispest Wekerletelepi Egyházközségben előadással szolgált, a bp.-déli egyházmegyei területi szervezet presbiterképzési sorozatának alkalmán.

21-én Jászkiséren tartotta presbiterképzési alkalmát délpesti egyházmegyei területi szervezetünk, a ceglédi és jászszági kiskörhöz tartozó gyülekezetek számára.

Ugyanezen a napon Madocsán tartotta a tolnai területi szervezet Sztárai kiskörében a 2. presbiterképzési alkalmát.

Ugyanezen a napon az északborsodi területi szervezet konferenciát tartott Alacsán, „Óember-új ember” címmel, mintegy 100 fő részvételével.

Ugyanezen a napon Órbottyánban volt kisköri képzés, ahol bibliaiskolai előadást követően a „Közösségteremtés a presbitériumokban” volt a központi téma.

22. és 28. között Mikó László missziói titkár részt vett a Biblia Szövetség körzetfelelőseinek csendeshetén, Pécelen.

27-én a cegléd-nagytemplomi gyülekezetben tartotta Szövetségünk és a Dunamelléki Református Egyházkerület 30. közös, hagyományosan „virágszombati” konferenciáját. Az alkalomról lapunkban részletesen beszámolunk.

Ugyanezen a napon Kádártán volt a veszprémi egyházmegyei presbiterképzés soron következő alkalmá.

28-án Törökszentmiklóson tartotta 8. presbiteri konferenciáját nagykunsági egyházmegyei területi szervezetünk, melyről beszámolót közzlik.

Április

9-én Mohácson volt Husz Sándor, korábbi Monor-Nagytemplomi presbiter, volt elnökségi tagunk temetése.

10-én Mikó László missziói titkár, dr. Békefy Lajos felelős szerkesztő és dr. Tóth

János békési területi szervezetünk elnöke Sarkadon, az egyházmegye presbiterképzési alkalmán szolgált. Az együttlétről részletesen beszámolunk.

Ugyanezen a napon volt a Bp.-Kálvin téri Egyházközségben a Budapest-Északi Területi Szervezet presbiterképző alkalmá, amelyen Czanik Péter tb. esperes és dr. Ritoók Pál elnökségi tag szolgált.

17-én a Debreceni Református Hittudományi Egyetem hatodéves hallgatóinak konzultációján dr. h.c. Szabó Dániel, Szövetségünk elnöke, dr. Ritoók Pál elnökségi tag és dr. Imre Sándor tiszántúli főgondnok, elnökségi tagunk szolgált.

Ugyanezen a napon tartotta soron következő presbiterképzési alkalmát a tolnai egyházmegyei területi szervezet Ócsényben. Az alkalom témája a testületi vezetés és a közös felelősség volt.

Ugyanezen a napon Kálmáncsán, a somogyi egyházmegye presbiterképző alkalmán dr. Szilágyi Sándor főtitkár tartott vetítettképes előadást Szövetségünk szolgálatáról.

Ugyanezen a napon Budakeszin a presbiteri kisköri alkalmon dr. Tatai István hatvani lelképásztor és dr. Judák Endre, Szövetségünk presbiterképzési titkára szolgált a Krisztus test megélésének gyakorlatáról.

Ugyanezen a napon tartotta éves közgyűlést és tavaszi csendesnapját a Bethánia CE Szövetség a Bp.-Józsefvárosi Egyházközségben. Az alkalmon Mikó László, Szövetségünk missziói titkára is részt vett.

18-án a miskolci Deszkatemplomban rendezte konferenciáját dél-borsodi területi szervezetünk, amelyen dr. h.c. Szabó Dániel elnökünk is részt vett, dr. Szilágyi Sándor főtitkár és dr. Fodor Bertalan dél-borsodi területi elnökünk szolgált.

19-én tartotta ülését lapunk szerkesztő bizottsága és készítette elő jelen lapszámunkat.

Váczai Gábor

Kérjük kedves testvéreinket, hogy a következő számban megjelentetésre szánt írásaikat legkésőbb 2010. június 24-én 18 óráig szíveskedjenek részünkre megküldeni.

Érdekes, és nem igazán ismert magyar református költőről, Szentjóbó Szabó Lászlóról szól Szentjóbó Szabó Andor könyvecskéje, amely Nagyváradon jelent meg a múlt évben és a nagy érdeklődésre való tekintettel várhatólag utánnomás is készül.

Szentjóbó Szabó László a Martinovics-féle összeesküvés áldozata volt. A Debre-

Szentjóbó Szabó Andor: Ottomány szülöttje, Kufstein halottja

ceni Református Kollégium diákjaként indult pályája, ahonnan éppen az összeesküvésben való részvétele miatt kellett elküldeni. Művei 1791 és 2001 között hét kiadásban jelentek meg. Amint a könyvből kiderül, számos énekelhető költeménye volt, amelyekről pontos jegyzék olvasható a könyvben.

Nagyon érdekes azonban az is, hogy a könyv szerzője történeti áttekintés után részletesen foglalkozik azzal, hogy az eredetileg Ottománynak nevezett szülőfalu, már jóval Szentjóbó Szabó László születése előtt hogyan kapott Szentjobb nevet. Egy ideig itt őrizték Szent István jobbját. Ezzel összefüggésben foglalkozik a szerző István király és a Szentjobb kapcsolatával, László király oklevelével, vagyis a könyv alapos történelmi tanulmányrészt is tartalmaz.

A könyv fő része – természetesen – Szentjóbó Szabó László életével, diákkorával, tanítói, tanári, jogászai pályájával foglalkozik, majd bemutatja azt, hogyan

A presbiter könyvespolcára

vonják be a Martinovics összeesküvésbe és hogyan alakul a sorsa letartóztatása után Budán, ahol először halálra ítélik, majd a király „kegyelméből” életfogytiglani fogságra módosítják a büntetését. Így kerül Kufsteinbe, ahol sok más, az összeesküvésben részt vett magyarral együtt (pl. Kazinczy) tölti büntetését. Megbetegszik és itt hal meg. Jeltelen sírba temetik.

A könyv az irodalmi munkásságát bemutató és iratmásokat közlő mellékleteiben is nagyon sok érdekes iratot tartalmaz.

* * *

A könyvet a Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Társaság a Varadinum Script Kiadóval együtt adta ki. Mivel az első kiadás már fogytán van, így aki a könyvet meg kívánja szerezni, forduljon a szerzőhöz, Szentjóbó Szabó Andorhoz a következő címen: 2730 Albertirsa Vécsey út 21., Telefon: 36 (vagy 06)-53-342-473 ill. 36 (vagy 06)-30-282-57-86.

Ki kicsoda a Bibliában?

Bibliaismereti kvíz – XI. forduló

ÓSZÖVETSÉGI KÉRDÉSEK

- 1 Ki az az ószövetségi asszony, akit Izráel anyjának nevez a Szentírás, akiről éneket énekeltek, amelyet így idéz a Biblia: „Én most az Úrnak éneket mondok, zsoltárt zengek az Úrnak, Izráel Istenének, amikor Szeírből kijöttél Uram, amikor Edóm mezején lépdeltél, rengett a föld, csepegett az ég is. Remegtek a hegyek az Úr színe előtt, még a Sinai is, Izráel Istenének” (Bír 5,3-5)?
- 2 Melyik az az ószövetségi próféta, akit elragadott a Lélek egy völgybe, ahol az Úr éltető lehelet ígéretéről szólt neki, s látomásban látta, hogy hús kerül a csontokra... Nevezd meg a prófétát, és az idézett fejezetszámot, verseket könyvéből.
- 3 Kisprófétáról van szó, a Petuél fiáról. Vatikán városban, a híres sixtusi kápolnában megtalálható Michelangelo több híres festménye között a róla készült 272x390 centiméteres kép. A próféta a kezében tartja a tekercset, háta mögött angyalok bátorítják. Könyvének 3. fejezetében ír a Lélek kitöltetéséről. Ki ez a próféta, mikor és hol idézte Jézus ezt a prófétát?

ÚJSZÖVETSÉGI KÉRDÉSEK

- 1 István vértanú halála után szétszéledtek a keresztyének Fónícia, Ciprus és Antiókia felé. Ki volt az a férfi, akit ezután a jeruzsálemi gyülekezet küldött ki, aki derék ember volt és telve volt Szentlélekkel?
- 2 Melyik az a kisázsiai város, amelyik a fenti kérdésben megnevezett összefüggésben szerepel, és arról nevezetes, hogy itt nevezték először a tanítványokat keresztyéneknek?

- 3 Kitől kéri Pál apostol, hogy hozza el Tróászból otthagyt köpenyét, és amikor jön, hozza el a könyveket is, főként a pergameneket? Kinél hagyta Pál ezeket? Hogy hívják ezt a tróászi atyafit? A tél beállta előtt érkezzen meg! Kiről van szó?

* * *

A megfejtéseket kérjük június 24-ig megküldeni, vagy postai úton: 1092 Budapest, Ráday u. 28. Presbiteri Szövetség „Bibliai kvíz” – vagy e-mailen: bekefy.lajos@gmail.com – Köszönjük!

Dr. Békefy-Röhrig Klaudia

Alacskai konferencia

Idei első konferenciánk helyszíne az alacskai gyülekezet volt. Újra bebizonyosodott, hogy a Káté tanulmányozása nem fölösleges, sőt, sok homályos dolgot leleplez, sok tévelygésből utat mutat. Nagyon fontos téma köré gyűltünk össze ismét: az óember és az új ember.

A vendéglátó gyülekezet nevében *ifj. Elek János* gondnok köszöntötte a résztvevőket.

Kemény István alacskai lelkipásztor nyitó áhítatában arról szólt, hogy amiként a farizeusok kémeket küldtek Jézus megfigyelésére, ugyanígy figyelnek minket a körülöttünk élő emberek. Hétköznapjainkat, viselkedésünket, hogyan oldjuk meg a különböző élethelyzeteket – Istennel, vagy Isten nélkül.

Az előadást *Pásztor Gyula* tartotta. Kiemelte többek között, hogy az óember megöklése és az új ember megelevenítése Isten műve. A döntés azonban a mi kezünkben van, hogy akarjuk-e Istent behívni az életünkbe, hogy végezze el. A harc egész életünkre szól, nem egyetlen csata. Isten azonban adja a szükséges erőt.

A keresztyén ember akkor van jó helyen, akkor lehet biztos abban, hogy a keskeny úton jár, ha minden nap harca van a régi életével. Az Isten nélkül élő ember nem törődik ilyesmivel, neki ilyen harca nincs.

A csoportbeszélgetések a kastélyban berendezett iskolában és az óvodában a következő témákról folytak:

Mi motiválja az óember, és mi az új ember cselekedeteit? (Az óember és az új ember is ember. Adakozik ez is, az is. Ha terítőt ad, a nevét is ráhímezteti, hogy az emberek lássák, pedig Istennek kell látni az adományt. Az új ember adománya hálából van és névtelemül.)

Hogyan van együtt az emberi lélekben az óember és az új?

(Az új ember a megtéréskor születik meg a szívünkben, és ahogyan növekszünk hitben, az új ember is egyre nagyobb részt kap a szívünkben, az óember pedig egyre kisebb lesz. Teljesen soha nem tűnik el, mert akkor nem kegyelemből üdvözlünk.)

Mi a különbség az ölés és az öklés szó között? Mit jelent az egyik és mit a másik? (Az ölés egyszerű cselekvés, és kész van. Az öklés hosszú ideig tart)

Mit jelent az óember megöklése? Miért öklésről van szó, miért nem csak ölésről? (Mert az óember megöklése hosszú folyamat, egész életünkön át tart, és nem is mindig az új ember gyógy egy-egy próbatétel során)

Honnan van hozzá erőnk? (Nem magunktól. Isten adja az erőt, azaz, hogy a Sátánt Krisztus már legyőzte. Pál apostol szerint: „Élek pedig többé nem én, hanem él bennem a Krisztus.” Nem hasonlítok még mindenestől Krisztusra, még nagyon is emberi, gyarló és botladozó a keresztyén életem, de már él bennem Ő, és növekszik, már az Övé vagyok.)

Az óember legyőzésének sikere attól is függ, hogy melyiket tápláljuk. Mi a tápláléka az óembernek, és az új embernek?

Ezután a kastély kultúrtermében gyűltünk össze az evangélikációra. *Csikainé Mihalik Éva* ózdi lelkipásztor az imádság fontosságáról, erejéről szólt. Vajon felmérjük-e, hogy milyen erő van ránk bízva, vagy könnyelműen elhanyagoljuk?

A Lélek kedves ajándéka volt, hogy ezen az alkalmon együtt szolgált a Szuhogyról elszármazott ózdi lelkész, és az egykor őt konfirmáló Pásztor Gyula, aki Sárospatakra kerülése előtt Szuhogyi lelkipásztora volt.

Az evangélikációt követően *Újlaki Béla* alacskai polgármester tartott vetítéses bemutatót a falu életéről, majd szeretetvendégség zárta az alkalmat.

Örömről szolgál, hogy az idén nyáron Debrecenben megrendezendő 17. Nemzetközi Presbiteri Konferencián, melynek témája „A presbitériumok szerepe a helyi közösségek életében”, az alacskai gyülekezet is bemutatkozhat, bizonyosságot tehet a falu életében betöltött szerepéről. Kísérjük szolgálatukat imádságos szívvel!

Csikai Sándor

Krisztussal a viharban

Az első karácsonykor megszületett Jézus Krisztus ma is itt van közöttünk, még akkor is, ha testileg már nem is, de szellemileg éppen olyan valóságosan, mint akkor. Hozzám a mélységbe a nagy nyomorúságom idején jött el érzékelhető közelségbe az Úr.

Fél évvel ezelőtt külföldre utaztunk repülőgépen a feleségemmel együtt. Az utazás vége felé, minden előzmény nélkül, nálam hirtelen szívhalál következett be. Azt gondolnánk, hogy egy repülőgépen ilyen tragédia végzetes. Számomra mégsem lett az, mert Istennek terve van még velem, de megpróbálta a hitemet. Az Ő jó és tökéletes akarata szerint mindent elrendezett a megmentésemre.

Volt a gépen újraélesztő készülék (kétszer kellett újraélesztetni). Mögöttünk ült egy orvos, éppen egy nagyváros felett repültünk, gyorsan le tudott szállni a gép, várt ránk egy mentő, közel volt egy jól felszerelt nagy szívkörház.

Aztán a hullámok újra összecsaptak a fejünk fölött. Két nap múlva a gondos kórházi kezelés ellenére ismét újraélesztés következett, majd 10 nap mesterséges kóma, aztán egy nagy szívműtét következett a számomra.

A feleségemre a bizonytalan kimenetelű események sorozata, a nehéz várakozás és a szüntelen imádkozás várt.

Megkönnyült rajtam az Úr, és a műtét után már két hét múlva hazutazhattunk repülőgéppel, Isten kegyelméből minden különösebb probléma nélkül.

„Mert az Ő angyalainak parancsolt felőled, hogy őrizzenek téged minden utadban” (Zsolt 91,11)

Isten teremtette meg a körülményeket, mi tudjuk, hogy a bekövetkezett események nem a véletlenek sorozatai voltak! Erre még a külföldi orvosok és ápolók is felfigyeltek.

Az Úr Jézus segítségét tapasztaltuk meg a feleségemmel együtt ebben a próbákkal teli viharban, az Ő jelenlétét láttuk meg a történetekben. Krisztusunk felénk kinyújtott kezét fogtuk meg a vigasztaló, megtartó ígéken keresztül.

Az értünk imádkozó testvérek, egy ott élő magyar lelkipásztor, segítőkész orvosok és ápolók, a segítségünkre siető családtagjaink Jézus Krisztus szeretetének bizonyosságai számunkra.

Az én életben maradásom és gyógyulásom Istent dicsőíti, az Ő mindenek felett való hatalmát, kegyelmét, irgalmát és az Úr Jézus szeretetét jelenti számunkra.

Az Úr megmutatta tehetetlenségemet, önismeretre vezetett, alázottságra és bűnbánatra tanított, megerősítette hitemet.

Isten ma is tesz csodákat, ezt mi megtapasztaltuk, hatalmasan megdicsőítette magát az életünkben. „Hogy zengjen néked és el ne hallgasson felőled a dicséret: Uram, én Istenem, örökké dicsőítlek téged” (Zsolt 30,13)

**Mihavetz Károly
Mihavetzné Várnay Zsuzsa**

Kálvin tiszta forrásaiból

Sarkad

2010. április 10-én a Sarkad-belvárosi templomban került megrendezésre a Magyar Református Presbiteri Szövetség Békés Megyei Területi Szervezetének konferenciája. A borongós, hűvös idő ellenére örömdeszen nagy létszámú hallgatóság – mintegy 170 fő – jelenlétében áhítattal kezdődött a rendezvény, amelynek szolgálattevője Mikó László, a Presbiteri Szövetség missziói titkára volt. Az áhítat textusa a 4. boldogmondás volt: „*Boldogok, akik éheznek és szomjúhoznak az igazságra, mert ők megelégtetnek*” (Máté 5,6) A szemléletes bevezetőben a magyar népzene hallhatatlan kutatója, Bartók Béla egyik híres jelmondatának („Csak tiszta forrásból”) szimbolikáján keresztül érthettük meg, hogy életünk vizének forrása Jézus Krisztus lehet. Meggyőző hittel és belső erővel hangzott a bizonyágtétel a boldog keresztyén élet feladatáról, amit jól érzékelhetően és tömören lehet összefoglalni: *Jézust inni, hinni és vinni kell* – így válhat a szomszéd életből forrás élet.

Az előadások témája a tavaly kezdődött Kálvin-émlékévek jegyében került kijelölésre. Az első előadásban Dr. Fekete Károly teológiai professzor a református istentiszteleti rend Kálvin által fontosnak tartott elveit és tartalmi elemeit mutatta be. Kálvin a liturgiában a szabadság híve volt abban az értelemben, hogy különbséget kell tenni az üdvösség szempontjából fontos és járulékos dolgok között. Az istentisztelet a legszentebb emberi tevékenység, melynek egyszerűnek, érthető nyelvezetűnek kell lenni. A három fő pillér az *igehirdetés*, a *nyilvános ünnepélyes imádság* (éneklés) és a *sákramentumok kiszolgálása* kell legyen. Az áldozat karakterekkel szemben az igehirdetés karakternek kell dominálni – a látható és hallható ígérek egyensúlyban kell lenni. A mai viszonyokra vonatkoztatva az előadó szükségesnek tartja, hogy „közbeszéddé” kell tenni az istentisztelet rendjét, több „műfajt” kell kínálni, meg kell valósítani a kötött és szabad elemek egyensúlyát és növelni kell a gyülekezeti aktivitást

A második előadást Dr. Békefy Lajos, a Presbiter felelős szerkesztője Kálvin korrupció ellenes nézeteiről és gyakorlatáról tartotta. „Mindnyájan korruptak vagyunk, nem kicsit, nagyon, sőt totálisan” – így foglalta össze Kálvin teológiai tételét a korrupcióról. Tudnunk kell, hogy az ember alaphelyzete a romlottság állapota. Szemléletes ó- és újszövetségi példák segítségével utalt

a különböző megjelenési formákra, majd bemutatta Kálvin megoldási lehetőségét, mely Isten segítségével hármasszervezet által valósulhat meg: az isteni *szabadítás* (Jézus), az ezt elfogadó emberi *akarát* és a *kegyelem* együttműködése révén. A mai állapotok javítására vonatkozóan a stratégiai feladatokat többek között a következőkben határozta meg: az iskolai hit- és erkölcs-tan oktatás bevezetése, a vallási közösségek, a keresztyén értékeket elfogadó pártok, csoportosulások közötti összefogás és a média, a nyilvánosság szerepének átgondolása.

A konferencia ünnepélyes eseménye volt a békési és a kolozsvári egyházmegye presbiteri szövetségei közötti együttműködési nyilatkozat aláírása, aminek külön értéke az, hogy ezzel az első hivatalos testvérszervezeti kapcsolat létesült Erdélyi Egyházkerület területén működő szervezettel. A vendégek részéről Oláh József esperes és Varga György megyei elnök írta alá a nyilatkozatot, a békési szervezetet pedig Sipos Tas Töhötöm esperes és Dr. Tóth János elnök képviselte. Nagy megtiszteltetés és öröm volt az Erdélyi Egyházkerület presbiteri szövetsége elnökének és titkárának Pályi Józsefnek és Balla Árpádnak, az Érmelléki Egyházmegye esperesének Gellért Gyulának, az Aradi Egyházmegye lelkészértelkezleti elnökének Bodnár Lajosnak, a Királyhágómelléki Egyházkerület presbiteri szövetség közelmúltban megválasztott főtitkárának (egyben Arad megyei elnök), Venter Miklósnak, Tóth Zsigmondnak, a Harangszó tudósítójának és a Nagyváradi Rét presbiterok csoportjának részvétele. A köszöntések között értékes gondolatokkal szerepelt Tóth Imre, Sarkad város polgármestere, aki Bihar megye bekapcsolásának lehetőségét vetette fel az együttműködési láncba.

A Himnusz eléneklésével zárult a templomi eseménysor, melyet gazdag tartalmú közös ebéd követett testvéri beszélgetések lehetőségével, ami ebéd után folytatódhatott a gyülekezeti teremben és alkalom nyílt a templom előterében berendezett értékes és szép kivitelezésű Kálvin kiállítás megtekintésére.

Isten áldását éreztük az együttléten és szeretettel köszönjük a vendéglátó gyülekezet lelkipásztorának, Kalmár János nagytiszteletű úrnak, gondnokának, presbiterének és a gyülekezetnek szíves és áldozatos szolgálatát.

Dr. Tóth János

Királyhágómellék/Nagyvárad Szövetségi tisztújítás

A nagyváradai Egyházkerületi Székház dísztermében tartotta tisztújító Közgyűlését a Presbiteri Szövetség, március 20-án. A délelőtt 10 órakor kezdődött rendezvényen Csűrű István püspök az Ézs 20,6 alapján tartott nyitóáhitatot.

Ezt követően László Kálmán egyházkerületi presbiteri szövetségi elnök köszöntötte az egyházmegyéek küldötteit, Kovács Zoltán egyházkerületi főgondnokot, Balla Árpádot és Debreceni Pált, az Erdélyi Egyházkerület Presbiteri Szövetsége részéről, Szabó Dánielt, a Magyarországi Református Egyház Presbiteri Szövetségének elnökét, Balázsné Kiss Csillát, a Nőszövetség alelnökét, és a további meghívott vendégeket.

A számbavételt követően örömmel vették tudomásul, hogy a kilenc egyházmegye küldötteinek több mint 90 százaléka megjelent a tisztújító közgyűlésen.

A vendégek köszöntői után László Kálmán elnök beszámolója hangzott el, melyben visszatekintett a szövetség elmúlt nyolcéves szolgálatára, a kezdeti lépések nehézségeire, akadályaira, illetve az alapítók bátor kiállására.

Az elmúlt évek során nagyon sok presbiteri találkozóra, konferenciára került sor annak érdekében, hogy a presbiterek minél felkészültebbek legyenek, minél jobban és szervezettebben dolgozhassanak egyházközségeikben az egyház lelki és anyagi javainak gyarapodásáért. A PSZ idei, VI. Partiumi Konferenciáját augusztus 27-28-án, a Nagyvárad-rogeriuszi gyülekezetben szervezik, közösen a Tiszántúli Egyházkerülettel. A rendezvény ideje témája: *Erdélyi fejedelmek, akik a református egyház szolgálatában álltak az évszázadok során.*

A pénzügyi beszámolóból kiderült, hogy jelenleg a szövetség képtelen a saját forrásaiból megélni. A jövőben törekedni kell a szövetség gazdasági autonómiájára, nagyobb gondot fordítani a tagdíjak beszedésére, hiszen egyházkerületi szinten még mindig nagyon sok presbitérium nem fizet tagdíjat. Egyébként ennek fele marad az egyházmegyei szövetségeknél, másik fele pedig az egyházkerületi szövetséghez kerül a kiadások fedezésére.

Az elnök javaslatára sor került az Alapszabályzat módosítására: I. Az egyházkerületi PSZ Elnöksége kiegészül a mindenkori egyházkerületi főgondnokkal és a Gondnokok Kollégiuma elnökével. II. Az elnökség kiegészül két választott tisztségviselővel: főtitkár, missziói titkár. III. A közgyűlésnek hivatalból tagja az a 12 személy, aki a presbiteri szövetség jogi bejegyzéséhez hozzájárult. IV. A közgyűlésnek tagjai az általa megválasztott tisztségviselők: könyvelő, sajtóreferens, pályázati referens. V. A közgyűlésnek hivatalból tagjai a világi zsinati atyák. VI. A kerületi szövetségi elnök beszámol a kerületi közgyűlésnek a presbiteri szövetségi munkáról. VII. A megyei PSZ-elnök hivatalból tagja az egyházmegyei tanácsnak, és az egyházmegyei közgyűlésnek, tanácskozási joggal. VIII. Az egyházkerületi PSZ-elnök hivatalból tagja az Igazgatótanácsnak és az egyházkerületi közgyűlésnek, tanácskozási joggal. IX. Megyei szinten az egyházmegyei főgondnok hivatalból tölti be az alelnöki tisztséget. X. Minden megyei elnök beszámol az egyházmegyei közgyűlésnek a presbiteri szövetségi munkáról. XI. Egyházkerületi és egyházmegyei elnökök, egymás után maximum két ciklust tölthetnek be. XII. A PSZ presbiteri-zsinati szinten szerveződik és autonóm módon működik.

A Közgyűlés Bara Csabát, a Gondnokok Kollégiuma elnökét bízta meg a továbbiakban a választás lebonyolításával. Nyílt szavazással a Közgyűlés elnöknek László Kálmánt választotta újra. Létrehozták a főtitkári tisztséget, melyet Venter Miklós, Aradi PSZ-elnök tölt

be. Ügyvezető elnök Tóth Zsigmond, a Bihari PSZ jegyzője. Missziói titkár Tóth András, a Somlyói PSZ elnöke, jegyző Márton Jenő, a Nagybányai PSZ elnöke, pénztáros Nemes Lujza, a Bihari PSZ tagja lett.

Megalakultak továbbá a gazdasági, etikai, ifjúsági és presbiterképző bizottságok. László Kálmán elnök javasolta, hogy az egyházmegyei PSZ-elnökök körzetesítsék területeiket, a presbiterképzések és -találkozók egyszerűbb megszervezése érdekében.

Szilágyi Péter, a Bihari Egyházmegye főgondnoka javasolta, hogy a KREK PSZ hivatalosan is kérje a Vallásügyi Államtitkárságtól, illetve az állami archívumoktól az elkobzott egyházi javak visszaszolgáltatását, amely húsz év elteltével is akadozik.

Az elnöki beszámoló több fontos célkitűzést is meghatározott a jövőre nézve: az Egyházkerület kezdeményezéseinek támogatása, hangsúlyt fektetni a felekezeti oktatásra és a közéleti szerepvállalásra. Szorosabb együttműködést szeretnének a közeljövőben többek között a Romániai Református Egyház Zsinatával, az Erdélyi Református Presbiteri Szövetséggel, akikkel meg szeretnék alapítani a Romániai Országos Református Presbiteri Szövetséget, közös működési szabályzat elkészítése, közös konferenciák szervezése. Együttműködés a Nőszövetséggel, KRISZ-el, Lelkészértekezlettel.

A Harangszóban egy oldal áll a Szövetség rendelkezésére. Több gyülekezet azonban egyetlen példányt sem rendel meg. Jogos a kérdés: a presbiteri oldalon leközölt anyagok, beszámolók, meghívók hogyan jutnak így el híveinkhez, presbiterjeinkhez? A szövetségnek önálló honlapja van: presbiteriszovetseg.gportal.hu.

Tovább kell erősíteni a megyei szervezeteket, havi, kéthavi rendszerességgel presbiteri bibliaórákat kell tartani, részt venni a család- és beteglátogatásban, a lelkipásztorral közösen. A presbiteri bibliaóra bevezetőjét lehetőség szerint a presbiterek tartásuk meg, lelkipásztori felügyelettel. Egyházmegyénként, évi rendszerességgel tavaszi és őszi presbiteri szövetségi konferenciára, egymáshoz közel eső egyházközségekben, vagy tájegységeken belül a kisköri képzés beindítására van szükség.

Felsőfokú presbiterképzés beindítására van szükség a kolozsvári Protestáns Teológián és a Partiumi Keresztény Egyetemen. A szövetség anyagi megerősödéséhez szükséges a tagdíjak rendszeres befizetése, valamint a személyi jövedelemadó 2 százalékos felajánlása az szövetség számára.

Tóth Zsigmond

Az elnökség, középen László Kálmán, a KREK elnöke

Zilah/Erdély

Immár három alkalommal találkoztak a Zilahi Egyházmegye egyes körzetét alkotó nyolc gyülekezet lelkészei és presbiteri. Az első alkalommal *dr. Judák Endre* magyarországi presbitert hívtuk meg, hogy beszámoljon a kisköri presbiterképzés tíz éves tapasztalatairól. Azóta, helyi egyházi hagyományaink, szokásaink figyelembevételével, a lelkipásztorok vezetésével elkezdtük a kisköri presbiterképzést, a találkozók egy evangélizáló jellegű igehirdetéssel kezdődnek, amit előadás követ, majd annak megbeszélése.

Az igehirdetések és az előadások előre összeállított menetrendet követnek. Az alaptól indultunk, és Isten segédelmével igyekszünk haladni a „lelki ház” magasabb szintjei felé. A találkozónak egyetlen célja van: hogy mint „választott nemzetiség, királyi papság, szent nemzet, megtartásra való nép, hirdessük”, tudjuk hirdetni, szolgálatainkkal és egész életünkkel „annak hatalmas dolgait, aki a sötétségből az Ő csodálatos világgosszágára hívott el minket”. Szeretnénk alaposan körbejárni a lelki szolgálattal kapcsolatos kérdéseket, a nehézségeket megbeszélni, és őszintén, az Ige fényében keresni a megoldásokat és válaszolni rájuk. Mire vagy Kire van szükségem ahhoz, hogy lélek-

ben megújuljak, és megújuljak abban a szolgálattal is, amivel megbíztak? Mit kell elhagynom, mitől kell elfordulnom ennek érdekében? Honnan kaphatok újból erőt a szolgálathoz? (Jézus azt mondja: Ő a szólótó, mi pedig a szólóvesszők, és nélküle semmiféle cselekedhetünk). Valamint megtagadni mindazt, ami akadályozza a hatékonyabb szolgálattal.

Ezeknek a találkozóknak – nem utolsósorban – fontos tevékenysége az Isten Igéjének és hitvallásainknak a tanulmányozása is. Az Ige körül, az Ige által növekedünk a hitben, a testvériségben és a szeretetben. Testi növekedésünk egy bizonyos kor után megáll, de lelkiileg idős korban is növekedhet az ember. Aki pedig lelkiileg nem akar növekedni, ahogyan Gyökössy Endre egyik írásában olvastam, az összezsugorodik és egyre kisebb lesz.

Áldott legyen az Isten azért, hogy vannak még olyan presbiterek a gyülekezeteinkben, akik nemcsak anyagiakban, hanem sokkal inkább lelkiileg akarnak növekedni, nem sajnálják odaszánni az idejüket ezekre az alkalmakra és a lelki szolgálatokra.

Sándor András,
magyaroroszlói lelkipásztor

Alistál/Felvidék

A Pozsonyi Egyházmegye március 20-án Alistálon, egy Dunaszerdahelytől mintegy 10 km-re keletre fekvő községben rendezte továbbképzés jellegű presbiteri találkozóját, a helyi gyülekezeti imaházban. Az alkalom központi témája „*A presbiter mint a gyülekezet misszionáriusa*” volt. A mintegy 50 résztvevő *Molnár Rudolf* egyházmegyei gondnok megnyitóját követően hallgatta *Édes Árpád* helyi lelkipásztor áhítatát az I Kor 3,9 alapján: „*Istennek vagyunk a munkatársai*”, kiemelve a presbiterek néhány fontos feladatát a gyülekezetben. Ezt követően az MRPSz főtájkára, *dr. Szilágyi Sándor* a Szövetség programját ismertette, kiemelve, hogy az egyik legfontosabb programpontja a presbiterek hitének erősítése, elmélyítése, életük közelebbi vitély megváltó Urunkhoz. Ezt követően *Búcsúházy István* somorjai gondnok tett bizottságot hitéről és gondnoki szolgálatáról, amelyet felelős pozsonyi vezető beosztása mellett végez.

A bőséges ebédet követően az MRPSz elnöksége részéről *dr. Viczián Miklós* a központi témáról tartott előadást. Saul és Barnabás antiókiai kiküldésének történetét véve alapul, hangsúlyozta, hogy a kiválasztás Istené, a Szentlélek teszi azt nyilvánvalóvá és a gyülekezet kell legyen a kiküldő. Végül a presbiter néhány feladatát, mint a családlátogatás, házi bibliakörök vezetése tárgyalta részletesen.

A délutáni együttlétet a testvérek a témáról beszélgettek, amelyet *id. Vámos Béla* szervező vezett. Az igen aktív imaközösséget követően az alkalmat *dr. Somogyi Alfréd* apácaszakállasi lelkipásztor igehirdetésével a templomban megtartott istentisztelet és orgonahangverseny zárta.

Kárpátaljai krónika

2010. március 6-án **Nagydobronyban** került megrendezésre az Ung megyei presbiteri konferencia, melynek témája „*Családlátogatás és lelki gondozás a presbiteri körzetben*”. Közel 80 presbiter vett részt ezen a konferencián. Előadásokat *Török István* és *Órsi Anikó*, a Sárospataki Teológia tanárai tartották. Majd *dr. Szilágyi Sándor* és *dr. Szabó Dániel* számolt be az anyaországi Presbiteri Szövetség munkájáról. Az alkalmat *Horkay László* igehirdetése zárta. Sok tapasztalattal és Isten gazdag áldásával térhettek haza a presbiterok ezután az alkalom után.

*

Március 14-én **Balazséron** lett megtartva a soron következő Bereg megyei gondnoki konferencia. Ezen az alkalmon a gyülekezetben belüli diakóniáról volt szó. Nyitó áhítattal *Gyurkó Miklós*, a Kárpátaljai Református Egyház Presbiteri Szövetségének az elnöke szolgált. Az igehirdetés során párhuzamot vont a vak Bartimeus története és a mindenkori presbiterok, órállók tennivalói között. Mert ahhoz, hogy a gyülekezeteink előre haladjanak, elengedhetetlen a látás, a lelki vak-ságból való gyógyulás.

„*Diakónia a református egyházban*” címmel *Beszterczy András*, a budapesti Schweitzer Albert Szeretetotthon református módszertani intézmény vezetője tartott előadást.

Az előadások után a gondnokok beszélgettek az elhangzottakról és a gyülekezetekben felmerülő gondokról, kérdésekről.

A gondnoki konferencia imaközösséggel ért véget.

*

2010. március 18-án presbiteri konferencia került megrendezésre **Dédában** a bereg-megyeiek számára. Ezen a konferencián az „*Imádság*” volt a fő téma. A nyitóáhítatot *Kőrösi Sándor* helybeli lelkipásztor tartotta.

Id. Pocsai Sándor csongori lelkipásztor volt az, aki előadás formájában próbálta felhívni a presbiterok figyelmét arra, hogy milyen fontos az imádság jelenléte a presbiterok életében, gyülekezetében és családjában.

Közel 230 presbiter jelent meg ezen az alkalmon és lett gazdagabb lelkiileg. Az alkalom *Simon Sándor* volt presbiter szövetségi elnök imájával, és szeretetvendégséggel ért véget.

Mindezekért az alkalmakért Istené legyen a dicsőség.

Gyurkó Miklós

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Kelemenné Farkas Márta, Dr. Kis Domokos Dániel, Kövespataki László, Mikó László, Dr. Papp Vilmos, Dr. Ritoók Zsigmond, Váczai Gábor, dr. Viczián Miklós*. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos*. Felelős kiadó: *D. h. c. Szabó Dániel*. Tördelés: *Heckmann Tamás*. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: szovetsseg@presbiter.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj beltőlre évi 1800 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúli más országba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készítette a Rosental Kft. Felelős vezető: a Kft. igazgatója. Kéziratot nem örzünk meg és nem küldünk vissza!

ISSN 2061-4632 (nyomtatott)

ISSN 2061-4640 (online)

Szövetségünk honlapjának címe: www.presbiter.hu

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 300 Ft

Köszöntjük az új református világcsaládot!

Június végére a grand rapidsi/USA egyetemen megalakul az új református világcsalád: a Református Egyházak Világközössége. Eddig két református világszövetség működött, június végétől egyetlen világszervezet fogja össze az öt kontinensen élő több, mint 80 millió reformátust. Isten áldását kérjük az új szervezetre, bizonyágtételére a 21. század viszonyai között!

Az Egyesítő Nagygyűlésre (Uniting General Council/UGC), amikor is az új református szervezetet életre hívják, 2010. június 18-28. között kerül sor az USA Michigan Államában található Grand Rapidsben – abban a városban, ahol mind az RVSZ-hez, mind a RÖT-höz tartozó egyházak megtalálhatók, melyek közös tapasztalatokra tettek szert Jézus Krisztus evangéliumának a hirdetésében és megtanultak együttműködni az embertársaik javát szolgáló missziói munkában. A REV központi témáját az Efézusi levél 4,3 határozza meg: „A Lélek egysége a békeesség kötelékével”. Ez az Ige vezeti majd a delegátusokat, hogy átgondolják Istennek hozzánk szóló, közösségre (=communio mint egyházi egység), valamint igazságosságra hívó szavát.

Az alakuló ülésre az RVSZ (Református Világszövetség) és a RÖT (Református Ökumenikus Tanács) bibliatanulmányozó füzetet adott ki, melyet különböző nyelven időben hozzáférhetővé tettek EZ A MI CSALÁDUNK címmel (magyar fordítása is elkészült e sorok írójának tollából). Azt ajánlják, hogy a világon élő valamennyi református gyülekezet, református intézmény tanulmányozza ezt a füzetet, s imádkozzék az új református világcsaládjáért. Tanulmányozásra ajánlott Igék: Efézus 4,1-6; János 17,20-23; János 4,1-26; Ézsaiás 2,2-5; Efézus 4,11-16; Zsoltár 133. Most az előkészítő füzetből idézünk: „Az Egyesítő Nagygyűlésre 2010-ben kerül sor, a Kálvin János reformátorunk 500. születésnapját magában foglaló 2009-es év után. Hálát adunk Istennek a megújulási mozgalomért Jézus Krisztus egyházában, amint azt Kálvin, Zwingli, Farel, Knox, Bullinger, Béza, Marie Dentiére, és még sokan mások segítették. Ezekkel az első reformátorainkkal együtt mondunk hálát Istennek, hogy az üdvösség kegyelméből, egyedül a Jézus Krisztusba vetett hit által lehet a mi ajándékunk. A reformátorokhoz hasonlóan nekünk is drága kincs Isten Igéje, aminek rendszeres tanulmányozása és életünk zsinórmértékéül fogadása adja meg hétköznapijaink és tetteink mértékét. **Ez a mi családunk.** Nem csak a 16. századig nyúlnak vissza eredetiünk gyökerei. Ezek egészen a kezdetekig mennek vissza – a hívők első csoportjái, akik Krisztust Uruknak vallották, amint erről az Újszövetség bizonyágot is tesz. De vannak későbbi gyökereink is, melyek az első reformációs és megújulási mozgalmakhoz érnek el, Valdens Péterig vagy Husz Jánosig. De örökösei vagyunk a svájci reformációnak és a radikális reformációnak is, amit olyan nevek fémjeleznek, mint Hallgatag Vilmosé, Bocskai Istváné, Cromwell Olivéré, Roger Williamsé Európában éppúgy, mint Észak-Amerikában, akiknek hatása kiterjedt az egész földkerekségre. Családunkhoz tartozik sok egyesült és egyesülő egyház is. A megújulás hagyománya és a reform folytatódik századunkban is. **Ez a mi családunk**”. A füzetecske ajánlását a két szervezet vezetője írta alá: Setri Nyomi, az RVSZ főtitkára, és Richard van Houten, a RÖT főtitkára.

Az új református világközösség új logóval, szimbólummal is rendelkezik. Alkotóelemei:

KEHELY – Az úrvacsorai kehely jelképe a közösséget, az egységet, az összetartozást fejezi ki, de egyben a felgyűlést, a megtisztulást és a megújulást is, valamint a szolgálat kelyhe is ez, az adás és az elfogadás jelzésére.

KÖR – Ez a jelkép Krisztus egyházát mutatja a világban, a világméretű családot, az egység körét, amelyben igazságosság uralkodik, egyben az Isten teremtett világával történő gondos bánásmódot is kifejezi, s mivel ez a kör nyitott, egyttal az adás és az elfogadás mozgását is előhívja.

EGYMÁSBA SZÖVŐDŐ SZÁLAK – Egymással összefonódva, a szálak kölcsönösen erősítik egymást, hasonlóan mi is egymást a partnerségben és az együttműködésben, s egy véget nem érő köteléket alkotunk Isten hűsége révén a múltban, a jelenben és a jövőben.

KERESZT – Ez a kereszt fejezi ki felekezeti azonosságunkat, az egyház bizonyágtételét, s egyesít minket a hitben és a misszióban.

Dr. Békefy Lajos

Jöjj, Szentlélek!

*Szólít a dallam, jöjj, égi Tűz!
Hintsd ránk a fényt, ami bűnt elűz.
Úgy kell ma nekünk a drága Láng!
Bajverte híveid szánya-szánd.
Jöjj, drága Szentlélek, adj új erőt,
Nélküled bús és szegény a föld.*

*Szólít az ének, szállj, szent Galamb!
Elnémul most minden földi hang.
Tárt szívvel várunk, költözz belénk,
Add vissza nekünk a szép reményt.
Tenékküled létünk a porba hull.
Általad győzünk. Te légy az Úr!*

Gerzsenyi Sándor

Hrabanus Maurus, Rabanus Magentius Maurus (Mainz, 780 – Mainz, 856) német hit-tudós, érsek. Nemesi család sarja volt. Fiatalon lépett a bencés rendbe. Először a fuldai apátságban tanult, majd Tours-ban Alcuin tanítványa lett, aki Maurusnak nevezte el Szent Benedek legkedvesebb tanítványa, Mór után. Ezután szentföldi zarándoklatra indult, s visszatérte után, 822-ban a fuldai apátság vezetője lett. 847-ben kinevezték Mainz püspökének, később érsek lett. Filozófiai iskolája megalapításával, illetve munkásságával utódai a „praeceptor Germaniae” (Germania tanítója) néven emlegették. Munkái közül *A papok tanításáról* című értekezés századokon át hatott. A mű első két könyve az egyházi szolgálathoz szükséges tudnivalókat tartalmazza, a harmadik könyv tárgya viszont már világi: bevezetés a hét szabad művészet tanulmányozásába. *A világegyetemről* című enciklopédikus munkája az előzőhöz kapcsolódott. Jól fejezi ki a középkori tudományosság misztikummal keveredő lényegét. Nevéhez fűződik egy latin–német szótár összeállítás, bibliai kommentárok, egy Nyelvtan, *A lélekről* című értekezés, valamint számos egyéb mű. Költeményeket is írt, ezek közül a leghíresebb a *Veni, Creator Spiritus* című pünkösdi himnusz. A tanításról azt az elvet vallotta, hogy a tanár inkább saját példájával, mintsem szavaival hat. Oktatási módszerként a kérdezve kifejtést tartotta a legegyszerűbbnek. A Jövel, teremő Szentlélek c. himnusa énekeskönyvünkben is megtalálható. Feldolgozásai végig húzódnak a zenetörténeten, csak néhány név közülük: Palestrina, Bach, Mahler, Berlioz, Penderecki, vagy a magyar Esterházy Pál, Gárdonyi Zoltán. (drbl)